

Η ΦΥΣΙΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΩΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ (1)

ΕΧΡΙ τοῦ 1830 ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἐγράφησαν μὲν δύο ἢ τρία θεατρικὰ ἔργα, ἀλλὰ σκηνὴ πρὸς παράστασιν εἴτε αὐτῶν εἴτε ἄλλων τινῶν ἀλαχοῦ γραφέντων ἢ μεταφρασθέντων οὐδεμίᾳ ἐπλήθη. Ἄλλ' οὐδ' εἰς ἄλλην τινὰ πόλιν τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος μέ-

χρι τοῦ 1830 ἀνεπέτασε τὴν αὐλίαν αὐτῆς ἡ ἑλληνικὴ σκηνή, ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὰς δύο ἐν Γήνῳ γενομένας κατὰ τὸ 1825 παραστάσεις, τοῦ Μάρκου Μπότσαρη καὶ τοῦ Μεγακλούς καὶ δύο ἄλλας γενομένας ἐν Σαντορίνῃ κατὰ τὸ 1827.

Πλὴν καὶ αἱ παραστάσεις αὗται δὲν δύναται νὰ λογισθῶσιν ὡς ἀπαρχὴ τῆς λειτουργίας τῆς ἐν τῇ ἐλευθέρῃ Ἑλλάδι σκηνῆς, ἥτις πράγματι ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον εἰς ἄλλην τοῦ Αἰγίου Πελάγους νῆσον, τὴν Σύρον. Δυστυχῶς δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας αὐτῆς, καθ' ἔσπον αἱ δύο μόνον ὑπάρχουσαι σχετικαὶ πληροφορίες εἶναι καθ' ὀλοκληρίαν ἀντιφατικά.

Ὁ Ἄγγλος Charles Mac-Farlanc ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ τῷ ἐπιγραφομένῳ « ἡ Κωνσταντινουπόλις καὶ ἡ Τουρκία κατὰ τὸ 1828 καὶ 1829 » ἀναφέρει τὴν τραγωδίαν « Μάρκος Μπότσαρης » ὡς παρασταθεῖσαν μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας ἐν Σύρῳ, κατὰ τὸ 1827, ἐξ οὗ κατὰ φυσικὸν λόγον δύναται τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ σκηνὴ εἶχεν ἤδη ἀρχίσει νὰ λειτουργῇ κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν.

Ἐν τούτοις, ἄλλος συγγραφεὺς, Γάλλος αὐτός, ὁ Thomas Abbet Grasset, περιηγηθεὶς τὴν Ἑλλάδα, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτῆς, ἀναφέρει ὅτι, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ δρά-

ματος τοῦ Ζαμπελίου ἀδ Καραιτκάκης», ἀνηγέρθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἀναγεννηθείσῃ Ἑλλάδι θέατρον ἐν Σύρῳ τῷ 1829. Προσθέτει μάλιστα ὅτι καὶ ὁ συγγραφεὺς Ζαμπέλιος, κατὰ τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα, ἐπαιξε τὸν πρῶτον ρόλον τοῦ δράματός του. Ἐκ τῆς προσθήκης αὐτῆς δικαιοῦμεθα νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι αἱ πληροφορίες τοῦ Γάλλου συγγραφέως δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἶνε ἀκριβεῖς, καθόσον ὁ Ζαμπέλιος κατὰ τὴν ἀναφερομένην ἐποχὴν διετέλει ἀνώτερος δικαστῆς ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ἐπομένως θὰ τοῦ ἦτο ἀδύνατον νὰ παραιτήσῃ τὴν δικαστικὴν τήβενον ἐν Ἐπτανήσῳ, διὰ νὰ ὑποδυθῇ τὸν κῆθρον ἐν Ἐρμουπόλει.

Ἐὰν θέσωμεν κατὰ μέρος, ὡς ἄλλως τε εἶνε ὀρθόν, τὰς δύο ἀναφερθείσας ξενικὰς πληροφορίες, ἔχομεν τὸ ἔτος 1830 ὡς βεβιαίαν χρονολογίαν τῆς ἐνάρξεως τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς, πιστοποιουμένην καὶ ἄλλοθεν μὲν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ κατωτέρω ἐν πανομοιότητῳ δημοσιευομένου ἱστορικοῦ θεατρικοῦ ἐγγράφου, ἐν ᾧ πρὸς τοὺς ἄλλοις ἀναφέρεται καὶ ἡ λήξις τῆς πρώτης θεατρικῆς περιόδου.

Ἡ ἱστορία τῆς πρώτης αὐτῆς ἐμφανίσεως τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους εἶνε περιέργων, ὅτι ὁμοιάζει καταπληκτικῶς καὶ μέχρις αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, πρὸς τὰς ἀπαρχὰς ἔλων ἐν γένει τῶν νεωτέρων θεάτρων, τῶν ὁποίων τὴν ἱστορίαν ἀναγινώσκων τις ἀγεται νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐχηρσίμειυσεν ὡς πρότυπον εἰς τὸ νεώτερον ἑλληνικὸν θέατρον.

Καὶ ὅμως, καθ' ὃν χρόνον ἀσυνειδήτως τράπον τινὰ καὶ κατ' ἀναπόδραστον οὕτως εἰπεῖν, ἀνάγκην, ἀντεγράφετο αὐτὴ ὑπὸ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, τὰ θέατρα, ὧν αἱ ἀπαρχαὶ ἐθεωρήθησαν καὶ πρὸς ἀπομίμησιν ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου, εἶχον φθάσει εἰς βαθμὸν τελειότητος σχετικῶς πάντοτε πρὸς τὴν τότε ἐποχὴν, ἐξ οὗ φυσικῶς γεννᾶται εἰς πάντα ἡ ἀπορίξ, διατὶ ἀντεγραφή ἢ νηπιώδης ἐκείνη περίοδος τῶν θεάτρων καὶ δὲν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψει αἱ μετέπειτα πρῶδοι αὐτῶν.

Ἡ ἀπάντησις δὲν μοῦ φαίνεται δύσκολος. Ἡ καλλιτεχνικὴ καὶ πάσχι ἄλλη ἐν γένει μορφωσις τῶν κατοίκων τοῦ ἀρτισταθέντος τότε

(1) Περίεργα πληροφορίες εἰλημμένα ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς μελέτης τοῦ κ. Νικ. Λάσκαρη περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου.

Βασιλείου της Ελλάδος, καθ' ὃν χρόνον ἀπειρώδοντο ν' ἀνασυστήσουν τὴν Ἑλληνικὴν σκηνήν, ὡμοίαζε καθ' ὅλοκληρίαν μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ὅτε συνίσταντο τὰ πρῶτα αὐτῶν θέατρα. Δύναται τις μάλιστα νὰ εἴπῃ, ὅτι οἱ Ἕλληνες κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εὐρίσκοντο εἰς ἡσσονα ἐκείνων μοῖραν καὶ ἐν τούτοις ἡσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως θεάτρου, ἥτις δὲν παρετηρήθη ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη. Καὶ τὴν ἀνάγκην αὐτὴν ἐσπύσαν νὰ πληρώσουν ἰδιωτῶν, οἵτινες καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἔσχον πάντοτε τὴν πρωτοβουλίαν ἐπὶ παρομοίων ζητημάτων. Ἐν Σύρῳ, ὅπου τὸ πρῶτον ἐμφανίζεται ἡ ἑλληνικὴ σκηνή, εἰσηγηταὶ αὐτῆς ἐγένοντο ὁ Γεώργιος Μεντζουράνης καὶ Γεώργιος Κηλόγνωμος, οἵτινες καὶ κατέβαλον τὰ πρῶτα πρὸς τοῦτο κεφάλαια.

Πρῶτη φροντίς αὐτῶν, μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ θιάσου των, ἐν ᾧ προσήλθον, ἐκτὸς τοῦ Ἰωάν. Κυριακοῦ, Θεμ. Ἐλευθεριάδου καὶ Τηλέμ. Παΐζη, καὶ ἄλλοι νέοι ἀεὶ εὐνοηπτῶν οἰκογενειῶν, ἦτο ἡ ἀνεύρεσις στέγης, ὅφ' ἦν νὰ στεγασθῶσιν αἱ πρῶται εὐγενεῖς αὐτῶν ἀπόπειραι.

Κτίριον θεάτρον, κατὰ φυσικὸν λόγον, δὲν ὑπῆρχε τότε ἐν Σύρῳ, οὐδὲ ἦτο δυνατόν ν' ἀνεγερθῆ τοιοῦτον ἐπίτηδες κατὰ τὴν πρώτην αὐτὴν ἀπόπειραν τῆς ἀνιδρύσεως τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς. Ἐπόμενον ἄρχ ἦτο ἐκ τῶν ἐνότων νὰ οἰκονομήσωσι τὸ πρᾶγμα καὶ ἐκ τοῦ προχείρου μετέβαλον εἰς θεάτρον αἰθουσάν τινα καταστήματος, «ἐν ᾧ ἐδιδάσκοντο τὰ ἠθικώτερα τῶν δραμάτων τῆς τότε ἐποχῆς».

Ὁ σκηνικὸς διάκοσμος τοῦ πρώτου αὐτοῦ θεάτρου, ἂν δὲν ὡμοίαζε μετὰ τὸν τῆς ἐποχῆς τοῦ Σαίξπηρ, ὅποτε τὰ πάντα ἀντικαθίστα πινακίς τις, ἐφ' ἧς ἀνεγράφετο διὰ μίαν λέξεως τὸ μέρος, τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ φανταζοῖται ὁ θεατῆς, δὲν εἶχεν οὐχ ἦττον οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην σχέσιν καὶ μετὰ τὰς ἀτελεῖς αὐτὰς ἀκόμη σκηνογραφίας, ἃς ἐπαρουσίασε μετὰ τινα ἔτη αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν θεάτρον ἐπὶ Ὀθωνος.

Οἱ ὑποκριταὶ πάντες ἦσαν ἄρρενες, ὑποδύμενοι κατόπιν ἡρωϊκοῦ ζυρίσματος γενεῖου τε καὶ μύστακος καὶ τοὺς γυναικείους ρόλους, οὐς οὐδεμίαν γυνὴ συγκατετίθετο ν' ἀναλάβῃ.

Τὸ βεστιαρίον των ἦτο πενιχρότατον, ἀποτελούμενον ἀπὸ μερικῶν ἰδιόρρυθμικ θεατρικῶν ἐνδύματα, ντόμινα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, περικεφαλαίως τινὰς ἐκ χρυσομένου νιστοχάρτου καὶ τρεῖς—τέσσαρες περούκας κατεσκευασμένας ἀπὸ κηλίας προβάτων. Κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν παραστάσεων ὀρχήστρα, ἐκ τριῶν συγκειμένη ὀργάνων, διεσκεδάζε τοὺς θεατᾶς, οἵτινες πάντοτε πολυπληθεῖς παρηκολούθουν τὰς πρῶτας αὐτὰς παραστάσεις.

Αἱ τιμαὶ τῶν θέσεων «τόσον διὰ τοὺς με-

γάλους ὅσον καὶ διὰ τὰ παῖδια» ἦσαν ἐλάχιστοι. Ἐποικίλλον δὲ ἀπὸ δύο μέχρι τριῶν γροσίων. Αἱ παραστάσεις, διδόμεναι κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς μόνον, ἀνηγγέλλοντο εἰς τοὺς ἀφιλοκάλους φιλοθεάμονας» προφορικῶς πάντοτε καὶ κατὰ δύο τρόπους. Μετὰ τὸ τέλος ἐκάστης παραστάσεως, εἰς ἐκ τῶν ὑποκριτῶν, ἐξερχόμενος ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ εὐσεβῶς ὑποκλιόμενος πρὸ τοῦ ἀκροατηρίου ἀνήγγελλε τὴν ἐπομένην παράστασιν, ἥτις, κατὰ τοὺς νόμους τῆς προόδου καὶ τὴν πεποίθησιν τοῦ ἀναγγέλλοντος, ἦτο πάντοτε καλλιτέρα τῆς πρὸ αὐτῆς. Ἄλλ' ὅποια τις θὰ ἦτο ἡ μέλλουσα αὕτη παράστασις οὐδέποτε ἀνηγγέλλετο, καθ' ὅσον ἡ περὶ αὐτῆς ἀπόφασις ἐλαμβάνετο δύο—τρεῖς ἡμέρας πρὸ αὐτῆς ἐν γενικῇ συνεδριάσει τοῦ θιάσου.

Ἐκτὸς τῆς ἀπὸ σκηνῆς ἀναγγελίας, ἡ ἐκάστοτε παράστασις ἀνηγγέλλετο τὸ ἀπόγευμα τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ δοθῆ, διὰ κήρυκος¹, ἡ εὐεργετικὴ μεσολάβησις, τοῦ ὁποίου διὰ τὰς θεατρικὰς παραστάσεις διετετήθη ἐν τῷ Ἑλληνικῷ θεάτρῳ μέχρι ἐσχάτων ἀκόμη. Ὁ κήρυξ δὲν ἀπετέλει μέρος τοῦ θιάσου ὡς ἐγένετο εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν λοιπῶν θεάτρων, ἀλλ' ἦτο κοινὸς καὶ διὰ τὰς ἄλλας ἀνάγκας τῆς πόλεως. Ἀλλὰ καὶ οὐδ' ἕτερος ἰδιαιτερος ὑπάλληλος ὑπῆρχεν. Οὕτω τὸν ταμίαν ἢ τὸν πωλητὴν τῶν εἰσιτηρίων ἀντικαθίστα εἰς ἠθοποιός, μὴ ἔχων μέρος κατὰ τὴν παράστασιν τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ διὰ τὸν ὑποβολέα. Ὁ μηχανικὸς ἦτο ἄγνωστος.

Ἡ ἀπαγγελία ὄλων ἐν γένει τῶν ὑποκριτῶν ἦτο εἰς ἄκρον στομφώδης, κατὰ δὲ τὰς διηγήσεις τοῦ Λουκά Ράλλη, ὅσον πλέον στομφώδης ἐγένετο αὕτη, τόσον περισσότερον προεκάλει τὰς ἐπιδοκιμασίας τῶν ἀφιλοκάλων, οἵτινες διὰ τοῦ τρόπου των αὐτοῦ προεκάλουν τὴν ἀμιλλαν τῶν δυστυχῶν ὑποκριτῶν εἰς τὸ

¹ Σημ. Ἡ διὰ κήρυκος ἀναγγελία τῶν θεατρικῶν παραστάσεων δὲν εἶνε ἐφεύρεσις Ἑλληνική. Πρὸ τῆς χρήσεως τῶν θεατρικῶν προγραμμάτων ὁ κήρυξ ὑπῆρξε τὸ μόνον μέσον τῆς ἀναγγελίας τῶν παραστάσεων εἰς τὰ ὅποια, ὅλα σχεδὸν τὰ νεώτερα θεάτρα παρέλαβον τὸ ἔθιμον τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ καὶ Ῥωμαίου (διὰ τοὺς πρώτους δρα: Αἰλιαν. Hist. anim. Lib. IV, κεφ. XI, III, διὰ τοὺς δευτέρους: Sueton. Claud. Cap. XXI—Herodian. Lib. III, cap. VIII). Ἐν Γαλλίᾳ αἱ παραστάσεις ἠγγέλλοντο ἄλλοτε μὲν διὰ τυμπανοκρουσίας (Sorel «La maison des jeux» τομ. I, σελ. 403), ἄλλοτε δὲ διὰ τοῦ Ἀρλεκίνου, συνοδευομένου ὑπὸ τοῦ τυμπανιστοῦ «La comédie des comédiens», poème de nouvelle invention par Monsieur de Scudery, πρόλογος καὶ πρᾶξις I, σκηνὴ I καὶ II). Ἐν Γερμανίᾳ, ὁ ἠθοποιὸς ὁ ὑποδύμενος τοὺς κωμικοὺς ρόλους περιήρχετο τὰς ὁδοὺς ἐπιπικρὸς καὶ ἀνήγγελλε τὴν παράστασιν τῆς ἐσπέρας («Le théâtre en Allemagne», Paris, σελ. 166). Τ' αὐτὰ ἐγένοντο καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Ἰσπανίας («El viage entretenido de Agustiu de Rojas»).

ἐλαφρυκίζεσθαι. Τὸ δραματολόγιον τοῦ θιάσου ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐκδοθέντα ἔργα τοῦ Ζημπελίου, τοῦ Ρίζου Νερουλοῦ, καὶ ἀπὸ τὰς μεταφράσεις τοῦ «Βρούτου», τοῦ Βολταίρου καὶ τοῦ «Φιλίππου» καὶ «Ὁρέστου» τοῦ Ἀλφιέρη. Ἐὰν ἐπαίχθησαν καὶ κωμωδία εἶναι ἄγνωστον, εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον. Οὐχ' ἦττον ἐν τῇ τῆς δευτέρας θεατρικῆς περιόδου χειρογράφῳ ἀγγελίᾳ, ἀναφέρεται, ὅτι ἐκτὸς τῶν τραγωδιῶν θὰ παριστάνονται καὶ κωμωδία, παντομίμα, χοροὶ καὶ εἰκονοπαραστήματα. Ἐν τούτοις, οὐδαμῶς κατῴρθωσα νὰ ἀνεύρω ἔστω καὶ τὸν τίτλον μίαν οἰκισθήποτε ἐκ τῶν κωμωδιῶν, ἐξ οὗ συμπεραίνω, ὅτι τοιαῦται δὲν ἐδόθησαν καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους καὶ διότι οἱ ὑποκριταὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν ὡς ἐκ τοῦ στομφώδους τῆς ἀπαγγελίας των δὲν ἠδύνατο νὰ φέρωσιν αὐτὰς εἰς πέρας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἐθεώρουν κατώτερον ἐκ τῶν τῆς παράστασις τῆς κωμωδίας! Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς χορούς, τὰς παντομίμας καὶ τὰ εἰκονοπαράστήματα, εἶνε βέβαιον, ὅτι τοιαῦτα ἐδίδοντο πάντοτε μετὰ τὸ τέλος τοῦ δράματος ἢ τῆς τραγωδίας.

Μετὰ τοιαῦτα καλλιτεχνικὰ ἐφόδια, ἠθικὰ καὶ ὕλικα, ὁ πρῶτος οὗτος συστηματικὸς ἑλληνικὸς θιάσος, ἐνθέρμως ὑποστηριζόμενος, διεξήγαγε τὴν πρώτην αὐτοῦ θεατρικὴν περίοδον, ἥτις ἔληξε τὴν 13 Νοεμβρίου 1830.

Ἀμέσως μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὴν 19 ἰδίου μηνός, οἱ αὐτοὶ διεσθύνονται τοῦ θεάτρου, ἐνθαρρυνθέντες ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐπιχειρήσεως των, ἐξέδωκαν ἐν χειρογράφῳ προκήρυξιν, ἐν ᾗ ἐπεκαλοῦντο τὴν συνδρομὴν τοῦ κοινου διὰ τὴν δευτέραν θεατρικὴν περίοδον.

Τὸ μόνον ἐνδιχφέρον καὶ γνωστὸν τῆς δευτέρας αὐτῆς θεατρικῆς περιόδου εἶναι ὅτι προσετέθη καὶ νέον ἔργον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν δραματολόγιον, ὁ «Ἀριστοδήμος», καὶ ὅτι δύο νέοι ἠθοποιοὶ διεκρίθησαν περισσότερον τῶν ἄλλων, ὁ Τηλέμαχος Παΐζης καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς Μ. Ἐλευθεριάδης.

Ἐν ἔτος κατόπιν, τὸ 1836, ἡ Σύρος ἀπέκτησεν ὀπωσθήποτε εὐπρόσωπον θεάτρον, περὶ τοῦ ὁποίου Γερμανὸς περιηγητῆς, ἐπισκεφθεὶς τὴν Σύρον, γράφει τὰ ἑξῆς:

Ἐνῶ αἱ Ἀθηναὶ μόνον ἐν ζύλινον παράπηγμα ἔχουσι πρὸς χρῆσιν τῶν σχολιαστικῶν, ἡ Σύρος ἔχει ἀληθῆ αἰθουσαν θεάτρου μετὰ πλατεῖαν καὶ δύο σειρὰς θεωρείων, φωτισμένων ὑπὸ πολυφώτων μετὰ ποικιλοχρῶμους ὑέλους. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι εἶναι μικρὰ καὶ πτωχὴ, ἀλλ' ὀπωσθήποτε εἶναι πάντοτε μίαν ἀρχήν. Ἰματιοφυλάκιον καὶ ἄλλα ἀντικείμενα πολυτελείας τοῦ εἶδους αὐτοῦ δὲν ὑπάρχουν.

Μόνον μία στενὴ διάδος εὐρίσκεται ὀπισθεν τῶν παρασκηνίων του, ὧν ἄλλως τε μίαν ἄκρα μὲν φαίνεται παριστώσα ἐναλλάξ δάσος ἢ

οἰκίαν, ἀναλόγως τοῦ μέρους, τὸ ὅποιον στρέφουν πρὸς τοὺς θεατᾶς. Ἡ φαντασία δέον ν' ἀναπληρῶν τὰ ἐλλείποντα, ὅπως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σαίξπηρ. Αἱ ἐνδυμασίαι ἦσαν κατεσκευασμένα πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως.

Τὸ ἔργον, τὸ ὅποιον ἐπαίζον, ἦτο ὁ «Βρούτος». Ὁ πατήρ Βρούτος, ἀρχηγὸς τῆς Συγκλήτου, φέρων χιτῶνα λουτροῦ καὶ μεγάλην κηλινὴν περρούκαν, ὡμοίαζε μετὰ τράγον, ἐνῶ ὁ υἱὸς του, περιβεβλημένος μέγα μαῦρον ντόμινο μετὰ περικεφαλαίαν ἐξ ἀργυροχρῶου χάρτου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐφαίνετο μᾶλλον κουρεὺς ἐν χορῷ μετημριεσμένων παρὰ Ῥωμαῖος ἦρωας.

Τὴν θυγατέρα ὑπεδύετο νεανίας τις μετὰ μαῦρα πονηρὰ μάτια. Ἐφερε ξανθὴν κόμωσιν, μεταξίνην ἐσθῆτα μετὰ πλατυτάτας πρὸς τὰ ἄνω χειρὶδας ἐσφυγμένην εἰς τὴν μέσην μετὰ πλατείας κορδέλας, συνήθη γυναικεῖα ὑποδήματα καὶ πλεκτὰ χειρόκτια, οὐχὶ καθ' ὅλοκληρίαν λευκά. Ἐν Ἑλλάδι διὰ τὰ γυναικεῖα πρόσωπα παίζονται ἀπὸ νεανίας, τὸ δὲ κοινὸν ἐνδιαφέρεται τόσον δι' αὐτοὺς, ὅσον παρ' ἡμῖν ἐνδιαφέρονται δι' εὐνοουμένην ἠθοποιῶν.

Ἄλλος περιηγητῆς, ὁ J. A. Bouchon, ἐπίσκεφθεὶς τὴν Σύρον κατὰ τὸ 1840, μάς δίδει συμπληρωματικὰς πληροφορίες.

Ἐὰν θεωρεῖται, γράφει, ἦταν πλήρη γυναικῶν, πολὺ ὠραῖα ἐνδεδυμένων, κατὰ τὸν γαλλικὸν συρμόν, ἐνῶ εἰς τὴν πλατεῖαν οἱ ἄνδρες ἐφόρουν τὴν κομψὴν λευκὴν φουστανέλλαν, τὸ κομψὸν κόντοροῦνι, τὸ κόκκινον ζωνάρι καὶ τὸ νεώτερον φέσι μετὰ τὴν κυκλῆν φούνταν....

Κατὰ τὰ διαλείμματα οἱ ἐν ταῖς θεωρείαις ἐσθρβίροντο παγωτὰ καὶ σεμπετίαι. Ἐν συντόμῳ ἄνευ τοῦ καπνοῦ τῶν σιγάρων καὶ τῶν τσιμπουκιῶν τῶν θεατῶν, ὅστις ἦτο διακεχυμένος καθ' ὅλην τὴν αἰθουσαν, ὡς νοεμβριανὴ ὀμίχλη, θὰ ἐνόμιζε τις, ὅτι εὐρίσκεται εἰς μικρὰν τινα ἰταλικὴν πόλιν».

Ἐν τῷ νέῳ αὐτῷ θεάτρῳ παρέστησαν οἱ προαναφερθέντες ἠθοποιοὶ σὺν τῷ I. Κυριακῷ μέχρι τοῦ 1840, ὅποτε μετέβησαν εἰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ κατὰ τὰς τότε ἐφημερίδας ἀπέτυχον. Ἐκτοτε ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Σύρῳ ἐπεκράτησε τὸ ἰταλικὸν μελόδραμα.

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΚΑΙ ΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΑΥΤΟΥ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 37

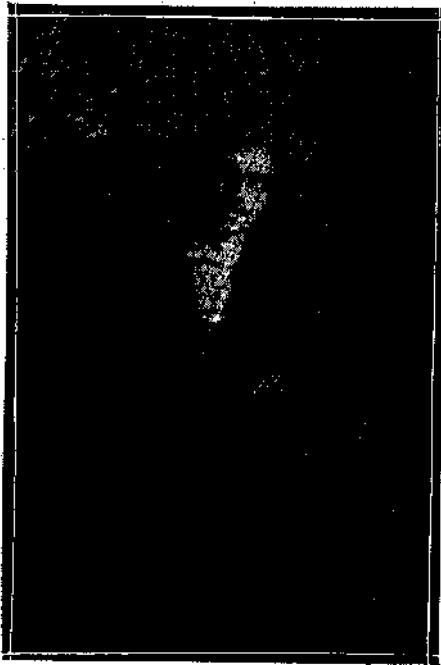
Παρεστώτες. Φ. Πρίντιζης. Ίω. Παπαδάκης. Ίω. Δημοκράτης. Μαρία Δημοκράτους. Αντία Μανροπούλου. Βασ. Δημοκράτης. Θάλεια Παπαδάκη. Έμμ. Δημοκράτης. Υψηρεσία.

Δευτέρα 25 Μαρτίου.

Την 11 ὥραν ιθήμεθα περίε τῆς αὐτῆς τραπέζης καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πάντοτε θέσει.

Ἡ τράπεζα ὡς πάντοτε μόλις θέσωμεν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτῆς ζωηρῶς κινεῖται καὶ ἀνατινάζεται ἕως ὅτου διατάξωμεν νὰ κινήθῃ ἢ σταθῇ δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ἄνω ἢ κάτω, ἔπερ ἀμέσως πράττει, ὡς ἔμπυχνόν τι ἐν πλήρει φωτί.

Ἐννοεῖται, δι, ὅταν τὰ φῶτα εἰσὶν ἐσβεσμένα, τὰ πνεύματα ἐνεργοῦν καλεῖτερον, εὐχερότερον καὶ ἀμεσώτερον. Τοῦτο ὅμως δὲν κωλύει τοῦ νὰ διακρίνη τις ἔστω καὶ ἐν τῷ σκότει τὰ διάφορα πρόσωπα καὶ ἀντικείμενα, καθόσον ἀπόλυτον σκότος πολὺ δυσκόλως ἐν δωματίῳ

Ὁ μεσάζων. Βασίλ. Δημοκράτης.

οἰκίας ἐπιτυγχάνεται, ὅπου ὑπάρχουσι θύραι καὶ θυρίδες συγκοινωνοῦσαι πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἄλλα διαμερίσματα.

Ὁ κ. Ι. Δημοκράτης αὐτὴν τὴν φορὰν καταληφθεὶς ἐνωρίτερον ὑπὸ ἕνευ δὲν μᾶς παρηκολούθησε κατοδιαθετήσας, καὶ τῷ ἐπιτερέψαμεν ν' ἀποσυρθῇ.

Μόλις ἐγένετο σκότος ἢ τράπεζα ἤρξατο ζωηρῶς κινουμένη, διάφορα δὲ λάμπεις ἀνεφαίνοντο ἐπὶ διαφόρων τῆς αἰθούσης σημείων. Δίφνης

εἶτα ἐν πνεῦμα ἐμφανίζεται βαδίον μὲ ἄνωμους τὰς χεῖρας κατὰ μῆκος τῆς αἰθούσης μας καὶ πότε μεγαλυνόμενον καὶ πότε μικρυνόμενον πρὸς τὰς γωνίας καὶ πρὸς τὴν στέγην ἀκριβῶς, ὡς παρίσταται ἐν τοῖς ἀποτυπώμασι, ὅτινα δημοσιεύομεν καὶ ὡς ἐφιλοτέχνησεν αὐτὰ τὸ πνεῦμα διὰ τοῦ μεσάζοντος. Μετὰ μικρὸν δὲ ἀόρατος χεῖρ ἤρξατο νὰ κτυπᾷ ἰσχυρῶς τὴν πρὸ ἡμῶν τράπεζαν καὶ νὰ μᾶς θίγῃ εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος. Ἀληθῶς τότε ἐκπληξίς καὶ φόβος μᾶς κατέλαβε καὶ ἂν δὲν μᾶς διεσκέδαζε μὲ ἐδιδράπελόν τι, θὰ ἀπεφεύγομεν τὴν συνέχισιν τοιούτων ψυχρῶν ἐπαφῶν. Καθ' ἣν στιγμὴν ἐσκεπτόμεθα νὰ ζητήσωμεν τὴν διακοπήν τῆς συνεδριάσεως περιέργως κρότος συρομένης μικρῆς ἀλύσου μετὰ μεταλλίου ἐπὶ τῆς τραπέζης μᾶς προκαλεῖ τὴν προσοχὴν. Ἐκτείνω τὴν χεῖρα νὰ τὴν συλλάβω καὶ οὐδὲν συλλαμβάνω· τὸ αὐτὸ δὲ πράττουσι καὶ οἱ ἄλλοι καὶ οὐδὲν εὐδοκιοῦναι. Ἡ περιέργεια τότε μᾶς παταλαμβάνει καὶ προσπαθοῦμεν πάντες, ἐνῶ δ κρότος ἐξακολουθεῖ, νὰ τὴν συλλάβωμεν καὶ δὲν τὸ κατορθοῦμεν, ὅτε ἐσποδῶμεν εἰς γέλωτας.

Τότε παρακαλῶ τὸ πνεῦμα νὰ μᾶς καίξῃ τὸ κλειδοκύμβαλον κανὲν τεμάχιον καὶ ὄντως ἀμέσως ἀκούομεν ἐκ τοῦ ἔναντι ἡμῶν δωματίου τὸ ὄργανον νὰ ἀνακρούῃ ὄραιότατον μουσικὸν τεμάχιον. Ἐνῶ δὲ τοῦτο ἔπαιζε ἄνευ τῆς συμμετοχῆς οὐδενὸς ἐξ ἡμῶν, δύο πνεύματα ἐχώρευον μὲ ἀνωμαλένας πάντοτε τὰς χεῖρας.

Ἡ ἐκπληξίς μας καὶ εὐχαρίστησις. Ἐφθασαν εἰς τὸ κατακόρυφον παρατηρῶν ὅμως, δι πάντες μαρτυρικῶς ζειώπων καὶ ἀπόλυτος ἡσυχία ἐπεκράτει ἐν τῷ σκότει, παρεκάλεσα τὸ πνεῦμα μετὰ τὴν λήξιν τοῦ μουσικοῦ τεμαχίου νὰ διακοπῇ ἢ ἐξέλθῃ τῶν φαινομένων πρὸς ὥρας καὶ νὰ κάμῃ φῶς. Τὸ ὄριον δὲ, ὅτι ἤδη πλέον δὲν ἐκλείομεν ἡμεῖς ἢ ἀνοίγομεν τὰ ἠλεκτρικὰ ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα κατὰ τὰς ὑποδείξεις μας.

Συνεζητήσαμεν τότε ἐν ἡσυχίᾳ τὴν ἐξέλιξιν τῶν φαινομένων τούτων καὶ παρετήρησα, δι πάντες διετέλουν ἐκπληκτοὶ καὶ συγκινημένοι. Δὲν ἐγνώριζον τίποτε περὶ τῆς φύσεως αὐτῶν.

— Ἐγὼ αὐτὴν τὴν φορὰν ὁμολογῶ, δι ἐφοβήθην ἀρκετὰ, μᾶς ἔλεγεν ἡ Κυρία Δημοκράτους, πρὸ πάντων διαν, μὲ ἤγγιζε τὸ πνεῦμα.

— Καὶ ἐγὼ, προσέθηκεν ἡ Κυρία Θάλεια, δὲν εἶδατε νὰ χορεύῃ τὸ πνεῦμα;

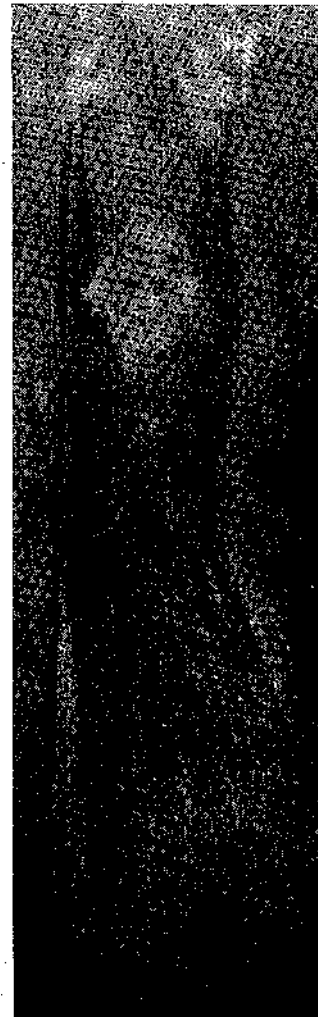
Ὁ κ. Παπαδάκης διαρκῶς ὁμολογεῖ τὸν θαναταμοῦν διὰ τὸ περιεργὸν πάντων τούτων.

Μετὰ παρέλευσιν 10 λεπτῶν τῆς ὥρας, ὅτε πάντες ἀνέλαβον νέον θάρος καὶ ἐζώηρεσαν, ἢ δὲ συνομιλία μας καθίστατο θορυβώδης καὶ θαρραλέα, ἐπανελάβωμεν τὴν συνεδρίασιν.

Παρακαλοῦμεν τοῦτε τὸ πνεῦμα νὰ σβῆσῃ τὰ φῶτα καὶ συνεχίσῃ.

Ὁ κ. Β. Δημοκράτης μεσάζων μᾶς λέγει:

— Ἀκούσατε, Κύριοι. Τὸ πνεῦμα, δηλαδὴ ὁ Φερονίδης μοῦ λέγει νὰ σᾶς εἰπῶ, δι πρέπει νὰ τηρῆτε ψυχραιμίαν καὶ ἡσυχίαν, διὰ νὰ δύρασθε ν' ἀντιληφθῆτε καλῶς τῶν πνευματικῶν φαινομένων, διότι δ, τι γίνεται ἐνταῦθα κατὰ τὰς ἐσπέρας ταύτας καὶ δ, τι θὰ ἰδῆτε ἀκόμη δὲν ἔγνωμεν. Ἐτι οὐδαμοῦ· εἶναι δὲ ἐξαιρετικῶς μοναδικὰ εἰς τοὺς πνευματιστικὸς κύκλους καὶ νὰ

Εἰς τὸ τέλος τῆς Συνεδριάσεως ὁ Φερονίδης ἐφιλοτέχνησε διὰ τοῦ μεσάζοντος διαφόρους παραστάσεις τῶν συνεδριάσεων μᾶς, μετὰ μεγίστης ἀκριβείας, τέχνης καὶ ταχύτητος, ἔς ἔλομεν παραθεῖν ἐν τῇ περιγραφῇ ταύτῃ βαθυμῶδῶν, καθόσον εἶναι ἔργα ἐκτάκτου καλλιτεχνίας, περιεργείας καὶ ὁμοιότητος.

Ο ΦΕΡΟΝΙΔΗΣ ΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΘΗ ΗΜΙΝ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΦΟΡΑΝ

μὴν θορυβῆτε καὶ ἐξίστασθε τόσον ὡς κάμνετε συνήθως, οὔτε νὰ υποβάλλετε τὰ πνεύματα εἰς ἀπογοήτευσιν καὶ δυσαρτέκειαν, διότι καὶ αὐτὰ γνωρίζουν νὰ φέρωνται κατὰ τὰς περιστάσεις.

— Καλῶς, εὐχαριστοῦμεν, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ συμμορφωθῶμεν.

— Παρακαθήσατε καὶ νὰ ὠφεληθῆτε. Ἰδοῦ, θὰ κλείσωμεν τὰ ἠλεκτρικὰ.

Ἐγένετο δὲ ἀμέσως σκότος καὶ ἡ τράπεζα ἀνυ-

ψοῦτο ζωηρῶς ὑπὲρ τὸ ἔδαφος καὶ δεξιὰ ἢ ἀριστερά.

— Χαιρέτησον τὴν Κυρίαν Δημοκράτους.

Χαιρετᾷ αὐτήν.

— Χαιρέτησον τὴν Κυρίαν Θάλειαν.

Χαιρετᾷ ὡς καὶ ἄλλους ἐπίσης.

— Κάμε στροφὴν δεξιόθεν,

Στρέφεται τάχιστα, ὡς νὰ ἦτο μικρόν τι ἄνθρωμα.

— Παρακαλοῦμεν κάμετε φωσοφορισμοὺς καὶ λάμπεις.

Τὰ ἠλεκτρικὰ ἐσβέννυντο καὶ ἦσαν ἄκαρτοι· μὲ μεγάλην λάμπριν καὶ ἀκτινοβολίαν.

Μετὰ τοῦτο ἐγένετο ἐμφάνησις τοῦ πνεύματος τοῦ Φερονίδου πρὸς τὴν γωνίαν τῆς στέγης καὶ εἶτα κατῆλθεν ὄστος πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος, ὅτε ἀκούομεν κρότους καὶ κινήσεις τῶν ἐπὶ τοὺς καθρέπτας φύλλων τῶν τεχνητῶν ἀνθῶν καὶ μετὰ τοῦτο ψαύσεις τῆς ἀοράτου χεῖρός ἐπὶ τῶν χειρῶν, παρειῶν, τοῦ λαμποῦ καὶ τοῦ προσώπου ἡμῶν.

Τότε ἐπανῆλθεν ὁ φόβος καὶ βαθμυδὸν σὺν τῇ ἐξελίξει ἐκορυφώθη τοσοῦτον, ὥστε πάντες διὰ μιᾶς ἀνεφώνουν « ἀρκεῖ, ἀρκεῖ, νὰ παύσῃ » καὶ ἐμυκτήριζον κάπως αὐτό, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα δὲν ἔπαυε καὶ ἀνησυχία μᾶς κατελάμβανεν ὅλους, ἐνῶ ἐξηκολούθουν αἱ ψηλαφήσεις κτλ.

Ἐπὶ τέλος ἐπὶ τῇ γενικῇ καὶ ἐντόνῳ διαμαρτυρίᾳ παρεκάλεσα τὸ πνεῦμα νὰ διακόψωμεν τὴν συνεδρίασιν καὶ μᾶς ἐπαραφέρῃ τὸ φῶς ὅτε γενομένου διὰ μιᾶς τούτου ἀπλέτου πρὸς μεγίστην ἐκπληξιν πάντων, ἀλλὰ καὶ εὐθυμίαν καὶ ἴσως διὰ τοῦτο ὡς καρδιογνώστης τὸ πνεῦμα προέβη εἰς ἀρήκοντο ἀστειότητα.

Μερικοὶ ἐξ ἡμῶν ἔφερον μελανὰς κηλίδας καὶ γραμμὰς ἐπὶ τοῦ προσώπου ἢ τῶν παρειῶν χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσιν οὐδεμίαν δφρὴν ἢ ψηλάφισιν ἐπ' αὐτῶν, δηλαδὴ ὁ κ. Παπαδάκης, ἢ Δις Αἴδα, ὁ κ. Β. Δημοκράτης καὶ ὁ μικρὸς Έμμ. Δημοκράτης ἔφερον μελανότηας ἐπὶ τῶν παρειῶν. Ἐξητάσθησαν ἀπὸ περιέργειας αἱ χεῖρες πάντων, πλὴν οὐδεὶς ἡμῶν ἔφερον ἴχνη τοιαῦτα ἐπ' αὐτῶν. Τὸ δὲ χρῶμα ἦτο τοσοῦτον ἰσχυρὸν καὶ μέλαν, ὥστε προσπαθήσαντος τοῦ κ. Παπαδάκη δὲν ἠδυνήθη οὐδὲ μετὰ σάπανος εὐκόλως νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ.

— Ἀφήσατε καλεῖτερον ὡς ἔχει τὸ χρῶμα, καὶ θὰ ἰδῆτε, δι τὸ πνεῦμα εἰς τὸ πρῶτον σκότος θὰ ἐξαλείψῃ τοῦτο, τοῖς εἶπον.

Καὶ ὄντως ζητήσας τὴν ἐκ νέου ἐπαραφορὰν τοῦ σκότους, ἐξηλείφθησαν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπαφῆς, ὕδατος καὶ ὑφάσματος ἐκ τῶν προσώπων αὐτῶν αἱ μελανότητες πάσαι.

Μετὰ ταῦτα διακοπέισις τῆς συνεδριάσεως, ἔνα ἐπανάληφθῃ τὴν ἐπιούσαν, συνεζητήσαμεν μετὰ μᾶς μέχρι βαθείας τυκτὸς τὴν ἀκατανόητον καὶ περιεργὸν φάσιν τῶν φαινομένων τούτων. (Ἐπεταὶ Συνέχεια)

Ο ΥΠΝΟΣ

Τί απαιτείται δια να κοιμάται τις καλώς και ωφελίμως; Είναι όρθον να άμελή τις τους απαιτούμενους κανόνες; Υπάρχουσι τοιοῦτοι και ποιοί είναι; Βεβχίως υπάρχουν και μέχρι τούδε γνωστοί εἰσίν οἱ ἐξῆς.

1ον Ὅσον ὑψηλότερον άνωθεν τοῦ ἐδάφους κοιμάται τις, τόσον εἶνε τὸ καλεῖτερον, διότι ὁ ἀήρ εἶναι καθαρότερος, ἐλαφρότερος και ἀραιότερος· συνεπῶς δὲ οἱ πνεύμονες ἀναπνέουν ἀκοπώτερον, ἡσυχώτερον και περισσότερον ἢ παρά τὴν ξηράν, ἔπου ἰδίᾳ ἐν ταῖς πόλεσιν ὁ ἀήρ εἶναι βαρῦς, ἀκάθαρτος, ὑγρὸς πολλακίς, ἐνίοτε νοσηρὸς κτλ.

2ον Ἀποφεύγετε να κοιμάσθε ἐντὸς κήπων, πλησίον δένδρων ἢ και ρυάκων, διότι ταχέως θὰ νοσήσητε ἢ τοὺς βρόγγχους ἢ τὸ δερμα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ καλεῖτερος ἰατρὸς εἶναι ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ μέρους.

3ον Κοιτῶν μακρὰν ἐπίσης θορύβων, φωνῶν και τροχῶν ἀμαξῶν, χωρὶς ζῶα, κύνας, γαλάς ἢ πτηνά, ὡς τινες ἐνασμενίζονται να ἔχωσι, χωρὶς ἄνθη και πολλά ἐπιπλα, διότι και ταῦτα ἀναδίδουσι βλαβερὰ ἀέρια και μολύνουσι τὸν ἀέρα, ὃν ἀναπνέομεν τόσον ἀνυπόπτως και τέλος χωρὶς ἀντικείμενα ὑποκείμενα εἰς διάλυσιν και σῆψιν, εἶναι ὁ ἀπαιτούμενος διὰ τὴν καλὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου.

4ον Κλίνῃ ἐλαφρῶς ἐπικλινῆς, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πρὸς τοὺς πόδας με οὐχὶ πολὺ πχρὸ μάλλινον στρώμα και με κάτωθι βαμβακερὸν

τοιοῦτον και με σκέπασμα ἐλαφρὸν, εἶναι ἡ καταλληλοτάτη.

5ον Να κατακλίνεσθε τοῦλάχιστον δύο ὥρας μετὰ τὸ δεῖπνον, ἔπερ ἀπαραιτήτως δεόν να ἦ ἐλαφρὸν και εὔπεπτον τὸ ἐσπέρας, ἰδίως ἂν ὑπερέβητε τὸ 40ον ἔτος τῆς ἡλικίας.

6ον Παρατηρήθη, ὅτι εἰς τοὺς φιλοσόφους, ποιητάς, ἐγγραμμάτους και λογίους ἐν γένει ἡ μελέτη μετὰ τὸ δεῖπνον ὠφελεῖ τὴν πέψιν και τὸν καλὸν ὕπνον.

7ον Να κοιμάσθε μόνον, εἴτε νέοι, εἴτε ἐγγαμοί, εἴτε ἄγαμοί, εἴτε γέροντες, εἴτε ἀσθενεῖς. Θὰ σχηματίσητε σῶμα κραταῖον και ὑγείαν ἀσφαλῆ. Τούναντίον, ἂν κοιμάσθε μετ' ἄλλου. Καταστρέφουσι δὲ τὰ παιδιὰ, ἔσοι τὰ ἔχουσι μετ' ἑαυτῶν εἰς τὴν κλίνην των. Ἡ ἄδελγος διαπνοή των τὰ καθιστὰ χολοειδῆ και βλακοειδῆ προιούσης τῆς ἡλικίας.

8ον Συνειθίσατε να κοιμάσθε με τὸ σῶμα πότε ὕπτιον, πότε ἐστραμένον δεξιὰ και πότε ἀριστερά. Εἶνε ὁ καλεῖτερος ὕπνος. Ἀπαφεύγετε δὲ να κοιμάσθε με ἐσταυρωμένους τοὺς πόδας ἢ τὰς χεῖρας, ὡς και εἰς πᾶσαν ἄλλην στάσιν διαρκῆ.

9ον Να κοιμάσθε, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν τακτικὴν πάντοτε ὥραν.

10ον Να πλύνετε τὰς χεῖρας ἢ τὸ πρόσωπον πρὶν κοιμηθῆτε, ἰδίᾳ τὸ θέρος. Τούτο εἶναι τὸ κορυφαῖον τῆς καλῆς ὑγιεινῆς και δὲν θὰ βλέπετε ὄνειρα. Τούναντίον, ἂν κοιμάσθε ἐν ἀταξίᾳ σωματικῇ ἢ πνευματικῇ.

ΡΟΥΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΔΗΜΩΔΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η ΠΑΡΘΕΝΑ ΚΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Ἡ Κυρά μας ἡ Παρθένα
Στὰ ὄρη καὶ τὰ ξένα
Σπῆλαιον ἐκατοίκησεν,
Μοναχογυῶν ἐγέννησεν
Καὶ σὴν πάχνην τὸν ἔβαλεν,
Ποῦ ὁ βοῦς τῆς τὸν ἐγλυψε,ν
Τριῶν μερῶν ὠμίλησεν
Τεσσάρων ἐπερπάτησεν
Τῆς Μάννας του ἐσύντηχεν·
Ὡ Μάνα μου, ὦ Μάνα μου
Πῶς κοιμάσαι μοναχή;
Ὡχι γυβέ, μονάκριβέ μου

... Ἀπὸν τὸ λέει τρεῖς φορές και μόνον τὴν ἡμέραν,
Πέφτει λαμπρὸν δὲν καύκειαι, με ποταμὸς τὸν πέφνει.

Ἡ Δέσποινα με τὸ κερί, Χριστὸς με τὸ καντήλι
Κι' ὁ Μιχαὴλ Ἀρχάγγελος με τὸ πετραχειλί,

Θὰ τὸν φιλοῦν στὰ χεῖλη.

(Κατὰ διήγησιν τῆς μάμμης μου)

Π ΚΥΠΡΙΑΝΙΑΔΗΣ

Η ΓΥΝΗ ΦΙΛΑΡΕΣΚΟΣ

Ἡ γυνὴ πάντοτε φιλάρεσκος εἰς ἑλὰς τὰς ἐποχάς, λαμβάνει ἔκτακτον και ὠραῖαν χαρακτηριστικὴν στάσιν, ὡσάκκις πρόκειται να ἐπιδειχθῇ εἰς στιγμάς, καθ' ἃς κρίνεται ἡ ὠραιότης και ἡ χάρις αὐτῆς.

Εἰς τὴν ἀρχαιότητα ἡ γυνὴ ἠρέσκειτο ὁμοίως να ἐπιδεικνύεται, ἡ δὲ

στάσις και ἀμφίεσις, ἦν παριστᾶ ἡ ἀνωθι εἰκὼν και με τὸ καλλιτεχνικὸν και ἱστορικὸν αὐτὸ δοχεῖον, τὸν ἀμφορέα ἐπ' ὧμου, εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ στάσις αὐτῆ ἐνέχει πολλὴν ἀπλότητα, μεγάλην χάριν και περισσὴν κομψότητα.

Αἱ νεώτεροι θέλουσαι ἴσως να τὰς ἀπομιμηθῶσι και μὴ ἀκούμεναι εἰς τὴν φυσικὴν χάριν και κομψότητα εἰς τὴν νεωτέραν ἀμφίεσιν αὐτῶν, ἀνέτρεξαν εἰς τὴν ἀρχαιότητα και προσέλαβον περίπου τὴν αὐτὴν περιβολὴν και τὰ αὐτὰ μέσα ἀλλ' ἀπέχουσι τῆς ὁμοιότητος, διότι ἡ ἐποχὴ ἐκείνη δὲν συνάδει πρὸς τὴν νεωτέραν και τὰς βλέπομεν ἀπεικονιζόμενας ἐδῶ ἡ ἐκεῖ με κομμώσεις και ἀμφίεσις και ἀμφορεῖς ἐπ' ὧμου ὡς αἱ ἀρχαῖαι.

Καλὴ θὰ ἦτο ἡ ἀπομίμησις και προσομοίωσις των, ἂν ἔλειπον τὰ νεώτερα μέσα, ἀλλ' εὐτυχῶς ἀφθάνουμεν ταιούτων.

Ἡ γυνὴ ἀνέκαθεν ἔταν τρώγη, ἔταν κοιμάται, ἔταν βχιδίση, ἔταν ὁμιλῆ και ἔταν ἔτι συναναστρέφεται κόσμον, ἐν αἰθούσαις, θεάτρους, ναῖς κτλ. προσπαθεῖ πάντοτε ἡ στάσις αὐτῆς να ἦ ἀνάλογος τῆς περιστάσεως, και προσλαμβάνει θέσιν, ἔσφ δυνατόν αὐτῇ εὐχάριστον, ὠραῖαν, γοητευτικὴν και ἐπαγωγὸν, ἐννοοῦσα κάλλιστα, ὅτι ἀκριβῶς τούτο εἶναι ἐκεῖνο, ἔπερ συντελεῖ εἰς τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ ἀνδρὸς ἀγάπην και ἐκτίμησιν τῆς. Ἀλλὰ και μήπως ἡ φιλαρέσκεια τῆς γυναικὸς δὲν συνετέλεσεν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ και τούτο δὲν συντελεῖ εἰς τὴν ὁσημέραι βελτιομένην ὠραῖαν και ἐπαγωγὸν ἀμφίεσιν τῆς, δι'

ἦν ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, διαρκῶς ἐργάζονται, ὅπως καταστήσωσιν αὐτὴν και τοῦ ἀγγέλου

ὠραιότεραν; Ἡ δὲ ὠραιότης αὐτῆ δὲν εἶναι ἐκείνη, ἣτις συντελεῖ εἰς τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς και τὴν ὠραῖαν διάπλασιν τοῦ σώματος; Ἀλλὰ και δὲν πκρᾶσῦρει τὸν ἀνδρᾶ να ἦ εὐπρεπέστερος, ἡπιώτερος και εὐγενέστερος; Ὅταν ἡ γυνὴ κίμψεύεται και ἐξορᾶζεται, ὁ ἀνὴρ ἐξημεροῦται και ἐξευγενίζεται.

ΡΟΥΣ

ΟΠΩΣ

Ὅπως τὰ μαῦρα σύννεφα,
τὸν οὐρανὸ καλύπτουν
Πότε εἰς θρόμβους και βροχὴ,
ἢ εἰς χιόνια πίπτουν.

Ὅπως ὁ δυνατὸς βορρῆς
τὰ δένδρα ξεριζώνει
Και τὸ ἀργάκι τὸ πτωχὸ
ξηραίνεται παγώνει

Ὅπως στερεῦει ἡ πηγὴ,
με τὴ χιοιὰ με πάγη
Και τὰ πουλάκια χώνονται
Ὅτὰ φύλλα πλάγι, πλάγι.

Κ' ἡ κουκουβάγια ἐντρομῆ,
κρᾶνάζει μακροσμένη.
Κι' ὁ κοῦκος σ' ἐρημὸ κλαδί,
βουβένεται ὡπαίνει.

Ἔτσι κ' ἡ ἐρημὸν μου ψυχὴ,
τρεμουλιακτὰ λουφάζει,
Ἀφοῦ ἡ χαρὰ ἐσιώπησεν,
ἐνω ὁ πόνος κρᾶζει....

ΣΟΦΙΑ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΠΟΙΗΤΡΙΑΝ ΜΕΣΑΖΟΥΣΑΝ ΠΕΡΙ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Ζητείτε ευτυχίαν. Έννοείτε δὲ τὴν ἐντελὴ σημασίαν τῆς λέξεως ταύτης; Δὲν οἰκτεῖρω ὑμᾶς. Ὀφείλετε νὰ ὑπόκεισθε εἰς τὴν πλάνην τῆς ὕλης. Ἡ σλέψις τῆς δυνατῆς αὐτῆς ἀπολαύσεως ἐνθαρρύνει ὑμᾶς ἐν τῇ πετρώδει ὁδῷ τοῦ βίου. Ἀναπτύσσων ὑμῖν τὴν θεωρίαν ταύτης, ὅπως αὕτη ὑπονοεῖται καὶ ὑφίσταται, θέλω γίνῃ ἀκατάληπτος.

Διότι ἡ ὕλη τὴν ὕλην μόνον ἀντιλαμβάνεται καὶ ἐννοεῖ!

... Ὁ καθείς διαφοροτρόπως αἰσθάνεται τὴν ευτυχίαν του. Ἀπαράλλακτα ὅπως ὁ καθείς ἐπὶ ἐνὸς ζητήματος ἐκφέρει ἄλλοίαν γνώμην. Αὐτὸ δὲ εἶναι ἀκριβῶς ἡ αἰτία τῶν πλειοτέρων παρενοήσεων καὶ τῶν μεγαλειτέρων θλίψεων.

Εὑρετέ σᾶς μόνοι τὴν ευτυχίαν, τὴν ὁποῖαν ποθεῖτε, καὶ ἀδιαφορεῖτε διὰ τὰς περὶ ταύτην κρίσεις τῶν ἄλλων.

Προσπαθήσατε δὲ, ἵνα καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ ευτυχῆτε καὶ τῶν ἄλλων τὰς ἀπαιτήσεις ἐκπληροῦτε. Ζῶντες ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ συγχρόνως μακρὰν ταύτης. Ἀπολαμβάνοντες ἐν αὐτῇ καὶ μυστικῶς αὐτῆς. Οὕτως ὥστε νὰ ἐννοηθῆται ἄλλοῖα ἢ ευτυχία σᾶς ἀπὸ ὅ,τι πράγματι εἶναι. Ἴδού τὸ μόνον μέσον νὰ εὐδαιμονεῖτε, χωρὶς νὰ φθονεῖσθε, καὶ ἀκόμη χωρὶς ὁ φθόνος τῶν ἄλλων νὰ δύναται νὰ διαταράξῃ τὴν γλυκεῖαν γαλήνην τῶν ευτυχῶν ἡμερῶν σας!

Αἱ καταδρομαὶ τῆς τύχης.

Ἴνα τί ἐξανίστασθε ἐναντίον τῶν καταδρομῶν τῆς τύχης; Ἴνα τί θλίβεσθε, ὅτι αἱ ἐλπίδες ὑμῶν κατέρρευσαν; Λέγετε «Τίς δυστυχέστερος ἡμῶν;» Ἀπαντᾷ δὲ ὑμῖν «Τίς ἀσθενέστερος ἐν τῇ κρίσει ὑμῶν;»—Ἐν τῇ δυστυχίᾳ ἡ ψυχὴ ἐξυψοῦται. Οὐδέποτε ἡ ευτυχία ἀνέδειξε τὸ ἀμίμητον ἐν τῇ ἐκφράσει. Οὐδέποτε τὰ συναισθήματα ἐδραϊώθησαν ἐν αὐτῇ. Ἄνευ δοκιμασιῶν ποῖαν ἀξίαν δι' ὑμᾶς θὰ εἶχεν ὁ βίος; Τί ἐν αὐτῷ διαβλέπετε ἂν ὄχι τὴν βελτίωσιν ὑμῶν; Ποῦ δὲ αὕτη, ἂν ὄχι ἐν ταῖς θλίψεσι τοῦ ἐφημέρου τούτου βίου;

Σεῖς! ὅτινες ματαίως ζητεῖτε τὴν χαρὰν. Σεῖς! τῶν ὁποίων τὰ χεῖλη πικρὸν στέφει μηδείαμα, μὴ χάσετε θάρρος! Διότι αἱ θλίψεις ὑμῶν σκοπὸν ἔχουσι νὰ καταστήσωσιν ὑμᾶς ἀξίους πρὸς ἀντίληψιν ὑψηλῶν ἰδεῶν καὶ ὑπερόχων ἀισθημάτων.

Πιστεύετε ἀρᾶ γε ὅτι τὸ θεῖον ὄν, τὸ ὁποῖον προδιαγράφει τὸν βίον ἐνὸς ἐκάστου, πιστεύετε λέγω, ὅτι ἐσπειρεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ σας τόσας

ἀκάνθους ἄνευ σκοποῦ, ἄνευ προγενεστέρως σκέψεως;

Πιστεύετε ἀραγε, ὅτι σᾶς παρείδε; Ποτέ! ποτέ! Ἐπικαλεσθεῖτε αὐτό, προστρέξατε εἰς αὐτό. Εἶναι περὶ ὑμῶν. Εὐρίσκειται πανταχοῦ. Ἐρωτήσατε ἑαυτοῦς, δικτὶ ὑποφέρετε, ἢ ἐνδόμυχος δὲ ὑμῶν φωνὴ θέλη σᾶς ἀποκριθῆ. Ἄλλ' ἵνα τὴν φωνὴν ταύτην ἀκούσητε, δεῖν νὰ ἐννοήσητε ὁποῖαν μυσταγωγίαν τελεῖτε! Ἐρχεσθε εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ὑπερτάτου ὄντος.

Δεῖν νὰ ἐξυψωθῆτε τὴν στιγμὴν ταύτην τῆς ὕλης μέχρι αὐτοῦ, διότι κατέρχεται μέχρι ὑμῶν, πλὴν δὲν ἀνέρχεται μέχρι αὐτοῦ!..

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΛΒΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Αἱ προβλέψεις τῶν χωρικῶν

Αἱ περιστέραι ὅταν ἴστανται ἐπὶ τῆς στέγης χορτοβολῶνος μετὰ τὸν πρόλοβον (γούσα) πρὸς ἀνατολὰς, εἶναι σημεῖον, ὅτι θὰ βρέξῃ τὴν ἐπαύριον, ἂν δὲν βρέξῃ κατὰ τὴν νύκτα. Ἐὰν ἀργὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν περιστερῶνα, ἐὰν βάσκωσι μακρὰν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀγρούς, σημεῖον καλοῦ καιροῦ. Ἐὰν τούναντίον δὲν ἀπομακρύνονται πολὺ τῆς φωλεᾶς τῶν καὶ ἐνωρὶς ἐπιστρέψωσιν εἰς αὐτήν, ἐπίκειται ἀφρευκτος βροχὴ.

Ἐπίσης βέβαια εἰσι τὰ ἐκ τῶν ὀρνίθων προγνωστικά· ὅταν κυλιώνται ἐν κονιορτῷ καὶ τὰ πτερὰ αὐτῶν ὀρθοῦνται, προμηνύεται προσεχῆς καταιγίς. Ὁμοίως προμηνύεται καταιγίς καὶ ὅταν αἱ νήσσαὶ καταδύωσιν ἐν τῷ ὕδατι, τύπτωσι τὰς πτέρυγας τῶν καὶ διώκωσιν ἀλλήλας παίζουσαι εἰς τὰ τεναγῆ.

Ἐὰν καλοῦ ὄντος τοῦ καιροῦ ὁ χωρικός ἴδῃ τὴν δάμαλιν του λείγουσαν τοὺς τοίχους τοῦ σταύλου, ἄς σπεύσῃ νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ἐν ὑπαίθρῳ χόρτον καὶ τ' ἄλλα προϊόντα του, διότι τὴν ἐπαύριον θὰ βρέξῃ. Οἱ τοῖχοι ἐκ τῆς ὑγρασίας ἀπολύουσι νίτρον, ὅπερ λείπει ἢ δάμαλις.

Βροχὴ ἐπίσης ἐπίκειται καὶ ὅταν αἱ μέλισσαι ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς κυφέλας τῶν πολὺ πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Τὸ αὐτὸ προμηνύουσι καὶ οἱ κόρακες, ὅταν ἐξυπνώσιν ἐνωρὶς καὶ κρᾶζουσι πλέον τοῦ συνήθους. Τούναντίον, ὅταν οἱ στρουθοὶ ἐξυπνώσιν ἐνωρὶς καὶ εἶναι λαλίστατοι, σημεῖον, ὅτι θὰ εἶναι καλὸς καιρὸς τὸ δεῖλι.

Ὅταν αἱ χελιδόνες ἴπτανται ἐγγύτατα τοῦ ἐδάφους, ἐπίκειται καταιγίς· ὑφομέναι δ' εἰς τὰ νέφη, προμηνύουσι καλοκαιρίαν. Ὁμοίως καὶ ὅταν αἱ ἀηδόνες κελιδῶσι καθ' ὅλην τὴν νύκτα, τὴν ἐπαύριον ὁ καιρὸς θὰ εἶναι ὠραῖος. Τούναντίον οἱ βάρτραχοι κοάζοντες ἀδιακόπως, αἱ γλαῦκες κικιβίζουσαι καὶ αἱ σεισπογυίδες πηδῶσαι χάνδακας, προμηνύουσι κακοκαιρίαν.

ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ ΠΕΝΘΟΣ

ΤΙ ΝΑ ΤΗΝ ΚΑΜΩ ΤΗ ΖΩΗ

Τι νὰ τὴν κάμω τὴ ζωὴ, μέσα σὲ κηπο ἀνθισμένο,
θέλω! τὰ σκότη τῆς νυκτὸς, ἵνα ὄνειρο παραδαρμένο.
θέλω σκοτάδια, πυροκίτριν, τὰ νέφη νὰ ἀπλώνουν,
θέλω βροντὲς καὶ ἀστραπὲς καὶ ἀνεμοὶ νὰ ζῶνουν,
τὸ σκάφος μου τὸ ἀσθενές, οἱ κερανοὶ νὰ τὸ διοκουν
|θέλω.

Μαῦρες ομίς καὶ μαῦρες φλόγες καὶ λυσα μέγιο ἀνεμοί,
Νὰ τὸ καταδιώκουν, νὰ νοιώσω πῶς ἐπέβασα,
Τὸν κόσμον αὐτὸν θέλω.

Τι νὰ τὴν κάμω τὴ ζωὴ, ὡς ἀνθισμένο κηπο,
θέλω νὰ νοιώθω μέσα μου, τὸν πόνο φεῦ! τὸν κηπο.
Ὅλες ὁμοὶ τῆς συμφορᾶς μορῶν νὰ τῆς κρατήσω.
Μ' ἁρᾶσι τὸ ποτάμι τῆς ζωῆς, νὰ εἶναι δολωμένο
Μ' ἁρᾶσι ἢ φουρτούγα καὶ ὄχι ἢ γαλήνη
θέλω νὰ βλέπω ὄνειρο, ἀπὸ φωτιὰ βγαλμένο
Καὶ ἀπὸ τὸ ἀχόρητο τῆς συμφορᾶς καμίνι
θέλω μὲ δάκρυα νὰ περῶ, ἢ ἔχαρις ζωὴ μου
Κι' ἀντὶ ἀγγέλου, κεραινοῦ νὰ πάρῃ τὴν ψυχὴ μου!
Τὴν ὕστερη προή μου.

ΣΟΦΙΑ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ο ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Εκ Μούδρου τη 1 Μαΐου 1913.

Φίλιπε κ. Πολιτεύη.

Σας στέλλω μετά της παρούσης μου και μίαν φωτογραφίαν ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ» ληφθεῖσαν καὶ ὡς γράφω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀναστάσεως ἐπὶ τῆς Ναυαρχίδος.

Ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης εἶχε δώσει διαταγὴν, ἡ ὥρα καὶ τὸ ἔλεγε τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀντὶ νὰ γίνῃ τὴν συνήθη ὥραν τοῦ μεσονυκτίου τοῦ Σαββάτου, ν' ἀναβληθῇ διὰ τὴν 10ην πρωτὴν ὥραν τῆς Κυριακῆς.

Ἡ σκέψις αὕτη τοῦ ναύαρχου ἦτο σοφωτάτη, καθότι οἱ ἐν καιρῷ νυκτὸς κανονιοβολισμοὶ τοῦ στόλου πιθανὸν νὰ ἔθετον εἰς φόβον ἀνησυχίαν τοὺς οὐχὶ μακρὰν τῆς Ἀθῆναι, ἐν Δαρδανελίοις ἐβρισκομένους, Τούρκους.

Ὅπως λοιπὸν ὑφίσταται τὸ σῆμα ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος, τὴν 10 π. μ. ὥραν καὶ εὐθὺς ταυτοχρόνως ἐφ' ὧν τῶν σιαφῶν ἀρχεται ἡ ἱερὰ λειτουργία.

Ἦτο δὲ ἀφαντάστως μεγαλοπρεπὴς ἡ στιγμή ἐκείνη, καθ' ἣν ἀξιωματικοὶ καὶ πληρώματα, διὰ τοῦ «Δεῦτε λάβετε τὸ φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός...» ἔλαβον τὸ φῶς παρὰ τῶν ἱερέων τῶν θωρηκτῶν, οἵτινες κατόπιν ἐξέρχονται ἐν μέσῳ τῶν ἐξαπτερυγίων, τοῦ χοροῦ τῶν ψαλτῶν καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἀνημμένων λαμπάδων, περιστασιάζονται ἐπὶ τῶν ἀρχηγῶν, κυβερνητῶν τῶν πλοίων καὶ τῆς λοιπῆς χορείας τῶν χρυσοφορεμένων ἀξιωματικῶν.

Εἶναι τὸ θέαμα ἐξάισιον καὶ μεγαλοπρεπές, πλήρες δ' ἱερῶν συγκινήσεων, καθότι τὰ πληρώματα θὰ ἐώρταζον ἤδη τὴν κοσμοσωτήριον Ἀνάστασιν ἐπὶ τῶν δεδοξασμένων θωρηκτῶν καὶ θ' ἀπήγγελλον τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων τῶν πλωτῶν ἐκείνων κολοσσῶν, τὰ ὅποια εἰς δύο ναυμαχίας ἐξερεύνητο φλόγας, πῦρ καταστρεπτικῶν καὶ ὀλέθρου ὀβιδῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Ἦτο τι ἀνώτερον περιγραφῆς ἡ ὥρα τῆς Ἀναστάσεως ἐπὶ τῶν πλωτῶν τούτων φρουριῶν, πρὸ παντὸς δ' ἐπὶ τῆς Ναυαρχίδος, ὅπου ὁ Ναύαρχος ἕσταται προσηλωμένος, ἀφοσιωμένος ὅλος εἰς τὸ μέγα μυστήριον τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς ἐκ τοῦ τάφου Ἀνατολῆς τοῦ Ἥλιου τῆς Δικαιοσύνης Χριστοῦ, τῆς καταργήσεως ἐπὶ τοῦ θανάτου. Πάντων δὲ τὰ πρό-

σωπα ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ «Ἀβέρωφ» φαίνονται λάμποντα ἐκ χαρᾶς καὶ ἐνδομύχου ἀγαλλιάσεως ἐπὶ τῷ ἐορτασμῷ τῆς Μεγάλης ταύτης ἡμέρας; μακρὰν μὲν τῆς φίλης πατρίδος καὶ τῶν προσφιλῶν αὐτῶν οἰκείων, ἐπὶ τοῦ πλοίου ὅμως ἐκείνου, τὸ ὅποιον ἐπὶ μῆνας κρατεῖ εἰς χεῖρας τοῦ τὴν τύχην τοῦ ἡμετέρου ἔθνους. Ὅντως λαμπρὸς συνδυασμὸς ἐορτασμοῦ τοῦ Πάσχα ἐπὶ τῆς Ναυαρχίδος, κατόπιν δύο ἐνδόξων Ναυμαχιῶν πρὸ τῶν Δαρδανελίων. Ἦτοι Χριστοῦ Ἀνάστασις, κατάργησις θανάτου, σωτηρίας αἰτία, καὶ τὸ κράτος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν. Ἔτι δὲ νίκη ἐξ ἐτέρου κατὰ τῶν τυράννων τοῦ γένους, ἐλευθερία εἰς πλήθη ὁμοφύλων, προσάρτησις πόλεων καὶ νήσων εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπικράτησις τοῦ σταυροῦ κατὰ τῆς ἡμισελήνου.

Οἱ ἱερεῖς τοῦ θωρηκτοῦ «Ἀβέρωφ», «Σπετσῶν» καὶ «Φαρῶν», ἀρχοῦνται τοῦ «Χριστὸς Ἀνέστη» ὁ χορὸς καλῶς κατηρτισμένος ἐκ τοῦ πληρώματος καὶ ἐκ φιλομούσων ναυτῶν ἐπαλαμβάνει αὐτὸ, καὶ ἰδοὺ ἐν μέσῳ ὕμνων, μουσικῆς λαμπρᾶς ἐπὶ τοῦ Ἀβέρωφ, σαλπίγγων καὶ παρατάξεως ἐξέρχεται καὶ μεγαλόπρεπος, τὰ τηλεβόλα κροτοῦσι, αἱ σημαῖαι ὑψοῦνται ταχέως πρὸς σημασιοστολισμὸν ἐπίσημον καὶ τὰ ἐν Μούδρῳ ἐμπορικὰ, τερπιλικὰ καὶ ἀντιτορπιλικὰ πληροῦσι τοὺς αἰθέρας ἐκ τυριγμάτων, ζητωκραυγῶν καὶ ὕμνων θεσπεσίου τοῦ «Χριστὸς Ἀνέστη». Τὸ θέαμα ὑπερβίνει πᾶσαν πίστην περιγραφῆν. Εἶναι ὑπέροχον, ἀφαντάστου μεγαλείου, προκαλοῦν δάκρυα χαρᾶς καὶ ἱερᾶς συγκινήσεως. Οἱ τοῦ Χριστοῦ πιστοὶ φίλοι, καὶ τῆς πατρίδος ὑπέρμαχοι, ἐώρταζον τὴν στιγμήν ἐκείνην μακρὰν τῶν φιλάτων τὴν χαρμόσυνον ἡμέραν, οὐ μόνον τῆς ἱερᾶς Ἀναστάσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους ἐλληνικοῦ γένους, τῆς ἀπολυτρώσεως ἐκ τῆς ἠθικῆς, σωματικῆς δουλείας καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ὀλοκλήρων ἑκατομμυρίων ψυχῶν ἐκ τοῦ ἐφιάλτου ἐκείνου τῆς τυραννίας, ὅστις ἐπὶ τετρακίσια ἔτη καὶ πλέον ἐκράτει τὰς καρδίας ἐν στεναγμῷ καὶ πικρῇ δουλείᾳ ἀφορητοῦ. Ὁ Θεὸς ἐσωσεν οὕτω τὴν Ἑλλάδα.

Εἰς αὐτόπτης μάρτυς.

—•••••—

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ «ΑΒΕΡΩΦ»

Η ΕΙΡΗΝΗ

Ἡ λέξις εἰρήνη εἶχε γίνῃ τοσοῦτον κοινὴ παρὰ τοῖς ἀθημονοῦσι πολεμισταῖς μας συνεπείᾳ τῶν τόσων κακουχιῶν καὶ ἀγῶνων ἐν Μπιζανίῳ, ὥστε συχνὰ ἠκούοντο τὰ ἀκόλουθα :

Εἷς. Ἄγ, Εἰρήνη μου, ποτε-θ' ἄρθῃς νὰ μᾶς σώσῃς ἀπ' αὐτὰ τὰ βάσανά μας. Ἄχι δὲν ὑποφέρονται πλέον...

Ἄλλος. Ἄν ἔλθῃς γλήγορα, Εἰρήνη μου, νὰ με πάρῃς, ἐγὼ σοῦ ὑπόσχομαι ποτὲ νὰ μὴ σ' ἀφήσω.

Ἄλλος. Ἄν ἦμιον κορίτσι, θ' ἄλλαξα τὸ ὄνομά μου δίχως ἄλλο νὰ λέγωμαι Εἰρήνη, διότι εἶναι τὸ ἐπιθυμητότερον καὶ τὸ ἀγαπητότερον ὄνομα.

Ἄλλος. Πραγματικῶς ὅσα κορίτσια γεννιῶνται, Εἰρήνη νὰ τὰ βγάλουνε πρέπει καὶ ὅλα θὰ παντρευθοῦνε στὸ καιρὸ τους.

Ἄλλος. Τὸ Μπιζάνι θὰ φάῃ τὴν Εἰρήνην ἢ ἡ Εἰρήνη τὸ Μπιζάνι;

Ἐγὼ νομίζω πῶς τὸ Μπιζάνι θὰ πῆσῃ μπροστὰ στὴν Εἰρήνην.

Ἄλλος. Αὐτὸ τὸ Μπιζάνι ἀφοῦ δὲν πέφτει, πρέπει νὰ τὸ κλείσουμε μὲ τὴν Εἰρήνην, μὰ δὲν συμφέρει.

Καὶ ὁ Εὐζωνος. Ἐγὼ, μουρέ, θὰ πιάσω τὴν Εἰρήνην καὶ θὰ τὸ καρφώσω στὸ Μπιζάνι καὶ ἄς μὴ πῆσῃ, ἂν θέλῃ ποτέ του.

—•••••—

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ

Ἐπεσε τὸ Μπιζάνι, ἐπήραμε τὰ Ἰωάννινα, ὑπεφράφη ἡ εἰρήνη καὶ ὁ στρατὸς μας εὐρίσκεται πρὸ νέου πολέμου, πρὸ νέων κακουχιῶν καὶ ἀγῶνων καὶ ἀκούονται τὰ ἐξῆς πανταχόθεν.

Εἷς. Μὰ τί 'σαι σὺ, Εἰρηνοῦλά μου, νὰ εἰρήνη πού σοῦ κάμαμε καὶ ἀκόμα ἀγριεμένη εἶσαι ;

Ἄλλος. Τώρα πού σ' ἐπήρα' στὰ χέρια μου, κυρὰ Εἰρήνη, ὅσον θέλεις βρόντα, ὅσον θέλεις κτύπα, ὅσο θέλεις γόνο με, ἐγὼ ἀπ' ἐδῶ δὲν σοῦ τὸ κουνάω.

Ἄλλος. Ἀφήσαμε τὸν Ἄρη καὶ ἐπάσαμε τὴν Σελήνην, μὰ καθὼς φαίνεται πάλιν ὁ Ἄρης μᾶς τραβά, γιατί δὲν εἴμεθα γιὰ τὰ χαμηλά, ἀλλὰ γιὰ πολὺ ὕψηλότερα ἀκόμη.

Ἄλλος. Τώρα ὅπου ἔγινε Εἰρήνη, ὅλα τὰ νεογέννητα κορίτσια τὰ βγάλουμε Εἰρήνη. Μὰ ἡμεῖς πρέπει τώρα ὅσα παιδιά κάνουμε νὰ τὰ βγάλουμε Ἄρη ; Πῶς ἄλλῶς θὰ ζήσουμε καὶ αὐτὰ ἀγαπημένα μεθαύριο; Ὁ Ἄρης καὶ ἡ Σελήνη δὲν εἶναι σύμμαχοι τώρα ;

Ἄλλος. Ἡ Εἰρήνη ἔφαγε τὸ Μπιζάνι μὰ καὶ ὁ Φρατέλλος θὰ μᾶς φάῃ τὸ κεφάλι.

Ἄλλος. Αὐτὸς ὁ Ἄρης ἀφοῦ δὲν ἡσυχάζει, πρέπει νὰ τοῦ ρίξουμε ὀμοβροντίας μὲ τὸν Ἀβέρωφ καὶ νὰ τὸν ἀποκλείσωμε.

Καὶ ὁ Εὐζωνος. Μουρὲ τί τὰ θές αὐτὰ, ἀφοῦ δὲν ἔρχεται στὰ σωστά τῆς ἡ Εἰρήνη, νὰ πᾶμε ἡμεῖς μὲ ὅλο τὸ ναυτικὸ μας νὰ τὴν ἀποκλείσωμε καὶ αὐτῆς.

KP.

—•••••—

ΤΡΕΛΛΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Πρό πολλοῦ εἶχαν περάσει τὰ μεσάνυχτα, ὅταν ἀφῆσα μίαν πνευματιστικὴν ἐσπερίδα, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πνεῦμα τοῦ Μάγου μᾶς εἶχε διασκεδάσει καὶ παιδρῶνει τόσον. Διερχόμενος ἀπὸ τὴν ὁδὸν Σταδίου εἰσῆλθον εἰς ἕνα μικρὸν οἶνοπωλεῖον, διὰ νὰ πῖω ἐπὶ ποδῶς ἕνα φιλέρι, ὅτε, ἐκεῖ εἰς τὸ βάθος τοῦ καταστήματος ἀνεγνώρισα ἕναν ἀρχαῖον γνῶριμον τῆς φοιτητικῆς μας ζωῆς, ἕναν ἀλλόκοτον τύπον, κρᾶμα ποιητοῦ καὶ φιλοσόφου, μισανθρώπου καὶ ἐνθουσιώδους, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχον ἐπα- νίδει ἀπὸ δεκαετίας.

Μὲ ἀνεγνώριτεν ἀμέσως καὶ μοῦ ἐπρόσφε- ρεν ἕνα ποτῆρι κρασί, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνάμην ν' ἀρνηθῶ καὶ ἐκάθησα ἀπέναντι εἰς τὸ μαρ- μάρινον τραπέζι του. Ἦτο ἰσχνὸς καὶ ἀ- χρὸς, τὸ δὲ μαῦρον καὶ δξὺ γένειόν του ἔδιδε κάποιον πένθιμον τόνον εἰς τὴν ὠχρότητά του.

Ἀφοῦ ἀντηλλάξαμεν πολλὰς ἐρωταποκρι- σεις περὶ τοῦ παρελθόντος, τὸν ἠρώτησα πῶς ἐπέρασε καὶ τί ἔκαμε κατὰ τὴν δεκαετῆ ἀπου- σίαν μας.

— Ἦμουν νεκρὸς, μοῦ ἀπήντησε μὲ σοβα- ρότατον ὕφος ἐκεῖνος.

Χωρὶς νὰ θέλω, αὐτομάτως, ἔσυρα τὸ κά- θισμά μου πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀντιληφθεὶς ἀμέ- σως πῶς εὐρίσκόμην ἀπέναντι παράφρονος.

Ἐμάντευσε τὸ κίνημά μου καὶ κατελήφθη ἀπὸ ἕνα γέλωτα τόσον φυσικόν, τόσον φρόνι- μόν, ὥστε ἀμέσως ὑπώπτευσά μήπως ἦτο καμ- μία ἀπὸ ἐκεῖνας τὰς φάρσας του, αἱ ὁποῖαι ἀφῆσαν ἐποχὴν εἰς τὰ φοιτητικά μας χρόνια.

— Πάντοτε, farceur, τῷ εἶπα, χαμογελῶν βεβιασμένως.

— Μπα! καὶ πῶς; νομίζεις τάχα, ὅτι δὲν εἰμπορεῖ κανεὶς ν' ἀποθάνῃ καὶ ἔπειτα ν' ἀνα- στηθῇ, ὅταν θέλῃ; μοῦ εἶπε, καγχάζων σα- τανικῶς.

Τὸν ἐκύτταξα προσεκτικῶς καὶ ἐφοβήθη μήπως ἦτο ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ παλαιοῦ φιλερίου. Ἐμάντευσε πάλιν τὴν σκέψιν μου καὶ μοῦ εἶπε σοβαρώτατα καὶ μὲ κάποιον ὕ- φος ἐμπιστευτικόν:

— Ἄκουσε. Ἐνθυμοῦμαι πῶς σοῦ ἄρσαν αἱ φιλοσοφικαὶ μας ἐκεῖναι συζητήσεις τῶν εἰκοσιπέντε μας χρόνων καὶ δὲν θὰ λησμονήσω τὸν φλογερὸν σου ἐκεῖνον ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν ἐμφυτον ἐκείνην τάσιν σου πρὸς τὸν μυστικισμόν καὶ τὰς ὑπερκοσμίους καὶ τὰς πνευματικὰς θεωρίας. Ἐπίστευα, ὅπως καὶ σὺ τότε, εἰς τὴν φιλίαν, εἰς τὸν ἔρωτα, εἰς τὴν πατρίδα καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν γυναικείαν πίστιν. Ἐβλέπαμε καὶ οἱ δύο μας τὸν κόσμον

μὲ ρόδινα ματογυᾶλια καὶ ὄλας μας τὰς σο- βαρὰς ἐκεῖνας συζητήσεις τὰς ἐτελειώναμεν μὲ ἕνα τραγοῦδι. Ἄλλ' εἰς τὸ βάθος τῆς πα- ραδόξου ψυχῆς μου ἐλούφαζεν ἕνα θηρίον, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐροκάνιζε τὰ σπλάγγνα, μιὰ λά- μια, ποῦ μοῦ ἤρπαζε καὶ μοῦ συνέτριβε καὶ αὐτὴν τὴν τελευταίαν σανίδα: τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν Εὐτυχίαν. Αὐτὸ τὸ θηρίον, αὐτὴ ἡ λάμια ἦτο ἡ Ἀμφιβολία. Καὶ ἐνῶ ἐφευγα ἡ ἀπὸ ἕνα κύκλον καλῶν φίλων ἢ ἀπὸ μίαν εὐ- τυχή ἐρωτικὴν συνέντευξιν μὲ τὸν γλαυκότερον ὀρίζοντα ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια μου, ἐκεῖνη, μέσα εἰς τὸ βάθος τῆς φωλεᾶς τῆς, ὅπως ἡ σουπιὰ κάτω εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ὅταν ἔμενα μόνος, ἔχυνε τὴν μελάνην τῆς καὶ ἀμέ- σως μ' ἐκάλυπτεν ἡ νύκτα, ὁ ζόφος τῆς ἀπαι- σιοδοξίας, τῆς ἀπελπισίας. Τότε δι' ἐμὲ δὲν ἐβασίλευε πλέον ἐπάνω εἰς τὴν γῆν παρὰ μό- νον ὁ ὕλισμός, ἡ κακία, ὁ φθόνος, ἡ ἀτιμία, ἡ ἀπάτη. Φιλία;—συμφέρον. Ἔρωτος;—ὑποκρι- σία. Πατρίς;—ἐπιτηδεύσις. Ἐπροχώρουν μάλ- ιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ πιστεύω, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐν γένει εἶνε φύσει κακὸς καὶ ἐγωῖ- στής, καὶ ὅτι μόνον ἡ ἀνατροφή καὶ αἱ κοι- νωνικαὶ συνθήκαι τὸν κάμνουν νὰ ὑποκρίνεται τὸν ἀγαθὸν καὶ τὸν φιλαλλον.

Καὶ ἔλεγα πάντοτε: Ἔυσε τὸν ἄνθρωπον, θὰ εὖρης τὸν πῖθηκον. Τὸν πῖθηκον μὲ τὰς εἰδεχθεστέρας κακίας του. Καὶ τὴν δαρβινικὴν αὐτὴν θεωρίαν τὴν ὑπεστήριξα μ' ἕνα μισαν- θρωπικώτατον ἀξίωμα: «Ὁ ἄνθρωπος αἰσθά- νεται χαρὰν διὰ τὴν λύπην σου καὶ λύπην διὰ τὴν χαρὰν σου». Καὶ ὄλας αὐτὰς τὰς θεωρίας, ποῦ ἠμποροῦσα ν' ἀναπτύξω εἰς ἕνα ὀλόκληρον φιλοσοφικὸν σύστημα, ἤρχετο πάλιν τὸ ἴδιον θηρίον, ἡ ἴδια λάμια καὶ μοῦ τὰς ἀνέτρεπεν εἰς ἕνα χαμόγελον τῆς φίλης μου ἢ εἰς μίαν θερμὴν χειραψίαν τοῦ φίλου μου...»

Διέκοψεν ὀλίγον τὴν νευρικὴν, τὴν φλογε- ρὰν ὁμιλίαν του καὶ τὰ μάτια του ἐφωσφό- ριζαν ἀπὸ κάποιαν μυστηριώδη καὶ παράδο- ξον φλόγα, ἡ ὁποία ἐφώτιζε περισσότερο τὸ ὀλοὸν χλωμότερον πρόσωπόν του. Μ' ἐμαγνή- τιζε, μὲ ἠλέκτριζε τόσον, ὥστ' ἐκαρφώθη ὀ- λόκληρος εἰς τὴν σατανικὴν εὐγλωττίαν.

— Πῶς νὰ πεισθῶ περὶ τοῦ ἐρωτῆς τῆς; Ἰδοὺ τὸ μέγα πρόβλημα, ποῦ ἐβασάνιζε τὴν ψυχὴν μου, ἔπως καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ Δανουῦ ἡγεμονοπαίδος τὸ ζήτημα τῆς ζωῆς. Τί θὰ ἔκαμνες αἰφνης σὺ; μὲ ἠρώτησεν ἀποτόμως. Καὶ ἐπειδὴ ἐσιώπων, ἐξηκολούθησε μετ' ὀλίγον:

— Ἠξέρω, θὰ παρεκάλες κανένα φίλον σου νὰ τῆς ὑποκριθῇ ἔρωτα διὰ νὰ τὴν δοκι- μάσης. Κοινόν, τετριμμένον τέχνασμα. Ἐγὼ ἐσκέφθην κάτι εὐφρέστερον, κάτι πρωτοτυπώ- τερον μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς μου.

Ἐμειν' ἀκίνητος ἀπέναντί του, ὡς ἕνα με- γάλον ἐρωτηματικόν.

— Δὲν μαντεύεις; μοῦ εἶπε. Κρῖμα ποῦ γράφεις δράματα! Δὲν σκέπτεσαι καμμίαν σκη- νὴν διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτὴν; Ἄς πιούμεεν ἕνα φιλέρι ἀκόμα, εἶπε γελῶν, ἴσως σοῦ κατεβῇ καμμία φωτεινὴ ἰδέα...

— Ἄς εἶνε, βλέπω πῶς δὲν ἔχεις οἶστρον ἀπόψε, εἶπεν, ἀφοῦ ἤπιαμεν καὶ τὸ τρίτον πο- τῆρι. Ἄς σοῦ τὸ εἶπω. Τὸ τέχνασμα λοιπὸν εἶνε ν' ἀποθάνῃς καὶ ν' ἀναστηθῇς τριήμερος, δεκαήμερος, τριακονθήμερος, ὅποτε θέλεις. Καὶ κατὰ τὸν θάνατόν σου αὐτόν θὰ δυνηθῇς νὰ κρίνης ἀλανθᾶστως ἂν εἶνε ἀληθὴς ὁ ἔρωτος ἐκεῖ- νος καὶ ἀγνή ἢ φιλία ἐκείνης.

— Ὁ δυστυχὴς, ἐσκέφθην, εἶνε τρελλὸς καὶ ἡ μόνη μου πλέον σκέψις ἦτο, πῶς νὰ διαφύγω εὐσχήμως διὰ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ κρεβάτι μου.

— Αὐτὸ λοιπὸν ἔκαμα κ' ἐγὼ, ἐξηκολούθησε μὲ ὕφος ἤρεμον καὶ σοβαρόν. Ἀπέθανα, καὶ κατὰ τὸν ὀλιγοήμερον θάνατόν μου εἶδα, ἀν- τελήφθην, ἐπέισθην, ἦτι ἐκεῖνος ἦτον ἕνας κοι- νὸς ἄνθρωπος, ἕνας ὑποκριτῆς, κ' ἐκείνη τὴν ὁποίαν εἶχα ὑποθέσει ὡς τὴν μόνην γυναῖκα, ἡ ὁποία μὲ ἠγάπησε, μ' ἐνόησε, μ' ἐξετίμησεν εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, ἦτο μίᾳ γυναῖκα χωρὶς καρδίαν, μίᾳ ἀναίσθητος μὲ ψυχὴν Μεσσαλί- νας, διότι, μὲν ἔμαθαν καὶ οἱ δύο τὸν θά- νατόν μου, ἐκεῖνος οὔτε ἤθεε κἂν νὰ μὲ ἴδῃ, ἐνῶ ἐκείνη τὴν ἰδίαν ἐσπέραν τὴν εἶδα, μάλ- ιστα τὴν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου νὰ μ' ἐμπαί- ζῃ μὲ τὰς φίλας τῆς καὶ νὰ χαριεντίζεται μ' ἕνα νέον, ὁ ὁποῖος τὴν συνώδευεν εἰς τὸν πε- ρίπατον.

Ἦμην πλέον βέβαιος, ὅτι εὐρίσκόμην ἀπέ- ναντι παράφρονος καὶ ἠθέλησα νὰ τὸν καλο- νυκτίσω καὶ νὰ φύγω.

— Κάθησε εἶπε, δὲν ἐτελείωσ' ἀκόμη. Μή- πως καὶ σὺ μὲ θεωρεῖς τρελλόν, ὅπως ὄλος ὁ κόσμος; κ' ἐπρόφερε αὐτὰς τὰς λέξεις μὲ τέ- τοιον εἰρωνικόν ὕφος, μὲ τέτοιαν ἔκφρασιν ἤρε- μου ἐχεφροσύνης, ὥστε τὸν ἐκύτταξα πάλιν προσεκτικῶς, ἀρχίζων ν' ἀμφιβάλλω περὶ τῆς τρέλλας του.

— Ναί, φίλε μου, εἶπε στενάζων θλιβερώς, ἦτο τόσον τρομερὰ ἡ δοκιμασία ἐκείνη, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ μοῦ στοιχίσῃ τὴν ζωὴν μου καὶ τὸν νοῦν μου, ἀλλ' εὐτυχῶς καὶ τὰ δύο μοῦ τὰ ἔδωσαν οἱ γονεῖς μου τόσον εὐρωστα καὶ ἀκμαία, ὥστε ὀλίγοι ἤθελον ἀνθέξει ὡς ἐγὼ εἰς τὸν φοβερόν ἐκεῖνον κλονισμόν. Ν' ἀγαπήσῃς μίαν γυναῖκα, νὰ τὴν θεοποιῆς καὶ νὰ πλάσ- σῃς τὰ ροδινώτερα ὄνειρα εὐτυχίας ὑπὸ τὸ θάλ- πος τοῦ ἐρωτῆς σου, κ' ἐκείνη νὰ σὲ ἀπατᾷ, νὰ σ' ἐμπαίξῃ, νὰ σὲ λησμονήσῃ πρὶν ἀκόμη σὲ θά- ψουν, εἶπέ μου, εἶνε φοβερώτερα δυστυχία διὰ μίαν ἀγαπῶσαν καρδίαν;

— Ἄλλά, φίλε μου, τὸν ἠρώτησα ἀνυπο-

μῶως, ἂν καὶ συνεκινήθην ἀπὸ τὸν τόνον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐπρόφερε τὰς τελευταίας λέξεις, ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατόν ν' ἀποθάνῃ κανεὶς, ὅπως λέγεις καὶ νὰ βλέπῃ ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα;

— Αἶ, φίλε μου, εἶπε, χαμογελῶν πικρῶς, ὑπάρχουν δύο εἰδῶν θάνατοι, ὁ θάνατος τοῦ σώματος καὶ ὁ θάνατος τοῦ πνεύματος.

Ἐγὼ ἀπέθανα... πνευματικῶς. Ὑπεκρίθην τὸν τρελλόν. Εἶναι πολὺ εὐκολώτερον νὰ σὲ πιστεύσῃ ὡς τρελλόν ὁ ἔξυπνος κόσμος εἰς μίαν στιγμὴν, παρὰ νὰ σὲ ἐκτιμῆσῃ ὡς φρόνιμον, ὕστερ' ἀπὸ εἴκοσιν ἔτη σοφῆς ἐργασίας. Μόλις διεδόθη ὅτι ἐδειξά σημεῖα τρέλλας, ὁ μὲν πι- στός φίλος μου μόλις μὲ εἶδε, χωρὶς νὰ συγκι- νηθῇ κἂν, ἤλλαξε δρόμον, κ' ἐκείνη, ὦ! ἐκείνη ἐγέλα κ' ἐπερίπαιξε μὲ τὰς φίλας τῆς τὸν τρελλόν τὴν ἰδίαν ἡμέραν, χωρὶς νὰ δείξῃ τὴν παρμικρὰν θλίψιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνθρώ- που, ποῦ τόσον τὴν ἠγάπησε κ' ἐτρελλάθη ἐξ αἰτίας τῆς!...

Καὶ καγγάσας σατανικῶς, ἐσηκώθη, καὶ μοῦ ἔδωσε τὸ χέρι, λέγων:

— Κάμε αὐτὰ ποῦ σοῦ εἶπα ἕνα δράμα καὶ θὰ ἔχῃς μεγάλην ἐπιτυχίαν. Θὰ εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν τραγωδία τοῦ πνεύματος...

Καὶ ἐξηφανίσθη μέσα εἰς τὰ σκότη τῆς νυκτός.

Ἦσαν τρεῖς μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὅταν ἔπε- σα εἰς τὸ κρεβάτι μου καὶ ἡ πρῶτα μ' εὗρεν ἀκόμη σκεπτόμενον, πόσῃν τάχα σοφίαν θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς ν' ἀντλήσῃ ἀπὸ τὴν τρέλ- λαν τοῦ μυστηριώδους ἐκεῖνου ἀνθρώπου...

Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ

Τὰ σφάλματα εἶναι σκαιά, αἰτινες μεγεθύνονται, μὲν ἢ εὐτυχία παρελθῇ.

— Ποῦ εὐρίσκονται οἱ ἀληθῶς εὐτυχεῖς;

— Εἰς τὸν κόσμον, ὃν δὲν ἐγνωρίσαμεν ἔτι.

— Εἰς τί χρησιμεύουσιν οἱ ὄφθαλμοι ὀφθαλμοῖ;

— Εἰς τὸ νὰ τοὺς βλέπωσιν ἄλλοι.

— Λογικὴ ὑπάρχει;

— Ναί. Διὰ τοὺς ἀμαθεῖς. Διὰ τοὺς σοφοὺς ἡ λο- γικὴ δὲν ἀνεκαλύφθη ἔτι.

*Ὅταν ἀποτυγχάνῃ τις τί πράττει;

— Ὁ Ἄγγλος θρῶιζε.

— Ὁ Ἴταλὸς κλαίει.

— Ὁ Γερμανὸς μελετᾷ.

— Ὁ Ρώσος πίνει.

— Ὁ Ἀυστριακὸς κτυπάται.

— Ὁ Τούρκος ἐκδικεῖται.

— Ὁ Γάλλος διασκεδάζει.

— Ὁ Ἕλλην συζητεῖ.

— Τί καλεῖται τὸ θανάτου.

— Ἡ ζωὴ.

Μανώλης ο μικρός θέλων να κάμνη κάποτε τόν ξυπνον και εις τούς μεγάλους, έρωτά ήμέραν τινά τήν καλοτάτην θείαν του.

— Τί θά πη, καλέ θεία, «Βότρουας πεπειρους, ξεύρεις;

— Πώς; σπουδαίο πράγμα, θά πη «βούτυρο με πιπέρι»...

Ο Μανώλης έσκασε στα γέλια.

Τήν επομένην ή θεία του θέλουσα ν' ανταποδώση τά ίσα, τή λέγει:

— Ξέρεις, Μανωλάκη μου, πώς μαγειρεύουν τά γράμματα με τό μυαλό;

— Σπουδαίο πράγμα, τή άπαντή κομποροημονών ο πονηρός Μανώλης. Βάζεις στη κατσαρόλα τό νερό και τά κρεμμύδια, τό άλάτι και τό μυαλό σου, δύο πι και δύο ρό, τ' ανακατώνεις με τό φτερό και σ'όλίγα λεπτά της ώρας έχεις έτοιμο τό φαγητό.

— Αμ χωρίς βούτυρο και πιπέρι «βούτρουας πιπέρους» όπως τά λές Έλληνικά, γίνεται ποτέ φαγητό; Ούτε γράμματα βλέπω μαθαίνεις, ούτε φαγητά να μαγειρεύεις.

Ο Μανώλης έσκασε στα γέλια.

Η μήτηρ θέλουσα κάποτε ν' αντιμεύψη αυτόν εκ' άνδραγαθία ή κατορθώματί του τινί, τή υπεσχέθη κάτι, τό όποιον φυσικά μη εκτελέσασα, ή νάγκασε τόν μικρόν να κλαίη.

— Μη κλαίς, τή λέγει ή μήτηρ του, έννοια σου, και σοφ δίνο άλλην ύπόσχεσιν.

— Και έγώ έτσι σοφ δίνο δέκα ύποσχεσεις. "Οχι μία, τή άπαντή άμέσως ο πονηρός.

— Τότε δέν εκτελώ ούτέ αυτήν.

Και ο Μανώλης έσκασε να κλαίη.

Η άγαθή μήτηρ.

— Τώρα πήγαινε έμορφα στο κρεβατάκι σου να κοιμηθής, παιδί μου και δόσε πριν ένα φιλάκι στον πατέρα σου.

Ο Μανώλης άπομακρύνεται όλίγον, αλλά δέν πηγαίνει.

— Έλα, πήγαινε, σοφ λέγω, τή επιτάσσει ή καλή μήτηρ.

— Δέν πηγαίνω, διότι προχθές του έδωσα ένα φιλι και μου 'δωσε μιá γροθιά.

Η μήτηρ έσκασε στα γέλια.

Υπόδειγμα πιστοποιητικού, χορηγούμενου παρα τής κυρίας εις άπερχομένην εκ του οικου της ύπηρέτρια :

«Πιστοποιώ ότι ή Μαριέττα Κ... ύπηρέτησεν εις τόν οίκόν μου επί εν έτος παρα ένδεκα μήνας, ότι κατά τό διάστημα τούτου έμεινεν άδιαλείπτως... εις τό παρθερον... ότι δέν ειχε πολλές άξιώσεις... διά τήν εργασία της, ότι εφρόντιζε να περιποιηται πολύ... τόν εαυτόν της, ότι ήτο πάντοτε πρόθυ-

μος... να δικαιολογείται και να προφασίζεται και ότι ήτο άνεπιλήπτου τιμιότητος... όταν τά συτάρια και τά ντουλάκια ήσαν κλειστά.»

Διάλογος μεταξύ πατρός και οικογενειακού φίλου.

— Και ο Γιάνκος τί γίνεται;

— Ο υίός μου; «Αχ! μη μου τόν αναφέρης!... μά; έχει εις άπελπισίαν. Απερρίφθη εις τας έξετάσεις του τόν έβαλα εις ένα γραφειον και τόν έβγαλαν κι' από εκεί ήθέλησε να κάμνη κάτι επιχειρήσεις και εξημιώθη άρκετά.

— Και τότε τί θά γίνη;

— Ξέρω κι' έγώ!... Λέγει πώς θά γείνη πολιτευόμενος!

— Να ήσαι βέβαιος, ότι θά διαπρέψη.

Ο Μανώλης προς τινά καλλιτέχνην:

— Έγώ είμπορώ να κάμω κάτι, τό όποιον δέν είμπορεί να κάμνη κανείς.

— Αί, και σάν τί;

— Ο, τί γράφω, δέν είμπορεί να τό διαβάση κανείς άλλος από μένα.

— Μπά και έγώ είμπορώ να ζωγραφίσω κάτι, που να μην είμπορή κανείς να τό έννοήση.

— Α, έέρω, έέρω, άπήντησεν ο πονηρός Μανώλης, σάν τήν εικόνα του πατέρα που εκάματε.

Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ «ΤΕΧΝΗΣ»

Εξαιρετικόν ένδιαφέρον προεκάλεσεν ή εμφάνισις τής Δραματικής σχολής του συλλόγου ή «Τέχνη». Οι άποτελεούντες αυτήν έρασιτέχνηι έπαιξαν τρία μονόπρακτα έργα, τό δραματικόν «Εκναγυρίζει ή ζωή» του Λοπέζ, τά «Δικαιώματα της ψυχής» του Ζακόζα και τήν «Αρχουδαν» του Τσέχωφ. Εις τό πρώτον διεκρίθησαν ή δεσποινίς Πικταχρήστου και ο κ. Μηλιάδης διά τήν φυσικότητα. Εις τό δεύτερον ή δεσποινίς Ίουλία Κωνσταντινίδου απέδειξε θκυμάτιον δραματικόν τάλαντον' απέδειξε χαρίσματα τέχνης, τά όποια θά εζήλευον και αύται αι πρωταγωνίστριαι. Ο κ. Χιλιαδάκης άριστος, ως και ο κ. Κοζής. Εις τήν κωμωδίαν άμίμητος ο κ. Σπυρίδης και πολύ χαριτωμένη ή δεσποινίς Μάγρου. Επίσης καλοί ή δ. Αρμάου και ο κ. Πικαζχχρηίου ως ύπηρέται. Πάντες οι μετασχόντες έδιδάχθησαν εις τήν σχολήν τής «Τέχνης» υπό του παρεπιδημούντος Έλληνογάλλου ήθοποιού κ. Μαδρά.

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Όμοίως ήρξατο τών θερινών παραστάσεων του και ο θίασος τής Δος Κοτοπούλη εις τό θεάτρον τής Ν. Σκηνης με άραία και ένδιαφέροντα έργα και προσωπικόν πολύ καλόν.

Η Δίς Κοτοπούλη παίξει με πολλήν επίσης χάριν και τέχνην και δημολογουμένως άπέσπασε τήν γενικήν συμπάθειαν και έκτίμησιν' συντέλεσε δε πο-

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΖΗΤΟΥΝΤΑΣ ΤΟ ΟΡΟΣΚΟΠΙΟΝ ΤΩΝ

Παρακαλούνται όσοι άποστέλλουσιν ήμιν τας φωτογραφίας των, όπως δυνάμει τής φυσιογνωμικής αποκαλύψωμεν αυτοίς τά διατρέξαντα κατά τό παρελθόν αυτόν, τά συμβαίνοντα ήδη ως και τά μέλλοντα να τοίς συμβώσιν, υπό έποψιν ύγείας, εργασίας, ταξιδίων, κανονικής άποκαταστάσεως κτλ. ως και υπό έποψιν κέρδους και άπολειών, φυσικού χαρακτήρος, ιδιοτήτων, έλλαιτωμάτων, προσημάτων, προόδου ή ζημιών κτλ. παρακαλούνται έπαναλαμβάνομεν, όπως σάν τή άποστολή τής φωτογραφίας των, ήτις δέον να μη είναι παλαιότερα τών δύο έτών, μάς άποστέλλωσι και σημείωσιν, ιδίως χειρον άπαραιτήτως, εν ή να σημειώται ή ηλικία αυτών, τό μέρος τής γεννήσεώς των, τό επάγγελμα και αν διατελώσιν έγγαμοι ή ού. Ταύτα χρησιμεύουσιν ήμιν προς άντικατάστασιν τών έντυπώσεων, δν στερούμεθα, συνεπεί τής άπουσίας αυτών, μη δυνάμενοι να κρίνωμεν άσφαλώς μόνον εκ του άψύχου χάρατος. Όστε μετά τής φωτογραφίας στέλλετε άπαραιτήτως και τήν σημείωσιν ταύτην.

Η Πυθία τής «Φύσεως»

λύ και αύτη εις τήν άνύψωσιν του γοήτρου και τής τέχνης τής Έλλην. σκηνης. Όμολογουμένως δέον να θαυμάση τις τας δύο μας πρωταγωνίστριας και θιασάρχας Κυρίαν Κυβέλην και Αδα Κοτοπούλη, αίτινες κατώρθωσαν ο,τι δέν κατώρθωσαν μέχρι τούδε οι άνδρες πρωταγωνισταί και θιασάρχαι και μετά τούστούς κόπους και θυσίας και πολυτελείς αγώνιας. Ηδη λοιπόν έχομεν τά καλείτερα και ισοβιώτερα ούτως είπειν θεάτρα, έπιτυχώς διευθυνόμενα από Κυρίας, και πολύ όρθως δυνατόι της να είπη, ότι ή χειραφέτησις τής γυναικός ήρξατο παρ' ήμιν εκ του θεάτρον. Τό θεάτρον τής Δος Κοτοπούλη ήρξατο δρών με τά εζής έργα.

Η «Ιδέα τής Φραγκίσκας» του Cavanli, όπερ έχει αρκετήν πρωτοτυπίαν και ωρατόν διάλογον. Τό έργον είναι κοινωνικόν και διδακτικόν και ήρρεσε πολύ.

Η «Καρδιά κυβερνά» τρίπρακτος κωμωδία, ήτις έπαίχθη από τήν Αδα Κοτοπούλη με πολλήν έπιτυχίαν και χάριν.

Αί άμφέσεις της ωραίας και πολυτελείς ήρρεσαν εν γένει πολύ.

Τό άπολλωλός πρόβατον». Δράμα εζημιμόν εκ του γνωστού μυθιστορήματος του Βαλζάκ «Le cure du village» και σκηνοποιηθέν υπό του Γραριε.

Η «Εκπόρθησις του φρουρίου» τετράπρακτος νεωτάτη κωμωδία του Sacha Guithry λεπτή, εύφύης και με κωμικόν διάλογον. Μία σύζυγος χωρίς να τό θέλη πιπτει εις τας άγκάλας ενός άστυνόμου, όστις κατ' άρχας εμφανίζεται ως έραστής και τήν νυμφεύεται, ενώ ο σύζυγος ύποχρεούται να συλληφθή ως άπιστός με τήν σύζυγον ενός φίλου του, χάριν του διαζυγίου.

Ο κ. Μυράτ και ο κ. Γονίδης έπαιξαν επίσης πολύ ωραία και έπιτυχώς.

Προτοιμάζονται πολλά νέα και ωραία έργα, ίδια λίαν προσεχώς τά νέα «Παναθήναια»

ΡΩΜΟΥΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

Αναχωρήσεις εκ Πειραιώς δι' Αλεξάνδρειαν.

Έκκστον Σάββατον ώρον 3 1/2 μ. μ.

Αναχωρήσεις εκ Πειραιώς

διά Κων(πολι)ν και Κωνσταντιαν.

Έκάστην Κυριακήν ώρον 1 1/2 μ. μ.

Ένεκα τών νέων καθάρσεων τά άτμόπλοια θ' αναχωρούν διά Κωνσταντινούπολιν εκάστην Τρίτην αντί Σαββάτου.

Η ύπηρεσία εκτελείται υπό τών ταχυτάτων άτμοπλοίων Αδουκράτορος Τρωάτου, Δακίας, Ρουμανίας και Βασιλέως Καρόλου.

Ταχύτης 19 μιλίων καθ' ώραν.

Έν Πειραιεί.

Πλατεία Θεμιστοκλέους. Τηλέφωνον 74.

Γ. Χ. Μύλλερ Σα.

ΑΔΕΛΦΟΓΡΑΦΙΑ

Κ. Α. Μασσαλίαν. Τόμοι και Πανόραμα ἐστάλησαν. Χρήματα ἐλήφθησαν. — Π. Δ. Πάτρας, Συδρομή ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. — Ι. Κ. Πειραιᾶ. Ὑποχρέωσιν ἔχετε, ἀλλὰ θέλησιν δὲν ἔχετε, ἐπομένως, σκεφθῆτε τί σᾶς ὑπολείπεται. — Δ. Τ. Σμύρνην. Ἐπιστολή και χρήματα ἐλήφθησαν. Ἐχει καλῶς. — Ι. Κ. Ν. Ροδῶν. Δελτάριον ἐλήφθη. Ἀναμένομεν. Ἐγράψαμεν. Ἄλ. Α. Ἀλεξάνδρειαν. Ἐπιστολή μετὰ περιεχομένων ἐλήφθησαν. Ἐχει καλῶς. — Ε. Σ. Σουέζ. Γραφή σας και φωτογραφία ἐλήφθησαν. Προσεχῶς σᾶς στέλλομεν ὠροκόπιον. — Β. Χ. Λαμία. Δελτάριον και ἐπιταγή ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν Γράφομεν. — Χ. Μ. Ἀλεξάνδρειαν. Δελτάριον ἐλήφθη. Συμμορφούμεθα πρὸς ἐπιθυμίαν σας και ἡσυχεῖτε. — Α. Η. Τ. Λαμία. Ἐπιστολή και συδρομή ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν — Α. Μ. και Α. Ζ. Σουχοῦ. Ἐλήφθησαν φωτογραφία σας, ἀλλ' ἄνευ σημειώσεων. Ἀναμένομεν αὐτάς. — Κ. Α. Ταγαροῦ. Ἐπιστολή και χρήματα ἐλήφθησαν. Παραγγελία σας ἀποστέλλεται προσεχῶς. Ἡσυχεῖτε. — Κ. Κ. Πάτρας. Συδρομή ἐλήφθη.

Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ

Χριστιανισμός και πνευματισμός. — Ὁ προορισμός τοῦ ἀνθρώπου. — Ἡ Ἐπιστήμη. — Ὑπὸ τὸν ἡνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη ἐν Καίρῳ ὑπὸ τοῦ Πνευματικοῦ Συνδρόμου βιβλίον πολὺ περίεργον και ἐνδιαφέρον, περιέχον ἀνακοινώσεις ἀπουδαίας πνευματικῶν και ζητημάτων ἐπιστημονικῶν, θεολογικῶν και κοινωνικῶν. Συνιστῶμεν δ' αὐτὸ θερμῶς τοῖς πνευματισταῖς και παντὶ καταγνομένῳ εἰς τὰ μεταφυσικὰ και ψυχολογικὰ ζητήματα, ὡς διαφωτίζον πολὺ τὸ ζήτημα τῆς μετὰ θάνατον ζωῆς.

Τιμὴν δρ. 3.50 και ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρ. τῶν ἐπιθυμῶν ἀποστέλλουσι ἡμῖν τὸ ἥνω τμήμα.

Ἐδίδεται και παρὰ τοῖς ἐκδόταις ἐν Καίρῳ « Πνευματικῶν Συνδέσεων » Ὀδοῦ Φαγάλας, Καίρον. ἀριθ. 64.

ΣΑΝΑΤΟΡΙΟΝ Η «ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ»
ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΟΥΡΦΗΣ ΤΟΥ ΠΗΛΙΟΥ ΕΝ ΒΟΛΩ
ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΖΑΓΟΡΑΝ

Λαμπρὸν ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις Σανατόριον και ἐπὶ ἐκτάκτως λαμπρᾶς τοποθεσίας ἀνήγειρεν ὁ δόκιμος ἀξιότιμος ἰατρός κ. Γεώργ. Κ. Καραμάνης, ὅπου ὑπὸ αἰσίους οἰωνοὺς λειτουργεῖ ἀπὸ τετραετίας ἤδη. μετὰ τὰ ἀρκετῶν ἀσθενῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμεληθεμένην και ἀγρυπνῶν ἐπιτήρησιν αὐτοῦ.

Τὰς εὐεργετικὰς ιδιότητας τοῦ Πηλίου πάντες ἀναγνωρίζομεν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ τῆς ἰδρύσεως τοιοῦτου λαμπροῦ φθισιατρείου, ἐν τοιαύτῃ περιθλήπτῳ τοποθεσίᾳ ἄς σπεύσῃ νὰ ὠφελῆθῃσιν ἤδη οἱ παρ' ἡμῖν πύτχοντες.

ΘΕΛΕΤΕ ΤΗΝ ΤΥΧΗΝ ΣΑΣ;

Ἀποστέλλοντες τὴν φωτογραφίαν σας ἢ και τὸ ἄτομόν σας προσωπικῶς, μετ' ἰδιόχειρον σημειώσιν τοῦ ὀνόματός σας, τῆς ἡλικίας σας και τοῦ ἐπαγγέλματός σας, ἔχετε μετ' ὀλίγον ἀπάντησιν ἀποκαλυπτικὴν τοῦ τε παρελθόντος τοῦ παρόντος και σχετικῶς τοῦ μέλλοντός σας. Διὰ τῆς ἐξετάσεως δηλώνετε τῆς φυσιογνωμίας και τῶν χαρακτηριστικῶν οἰαοδήποτε μορφῆς ἀποδείκνυνται ἡ πορεία τοῦ βίου παντὸς ἀνθρώπου. Πᾶσα αἴτησις δέον νὰ συνοδεύεται μετ' ἁμφοτέρων ἀμοιβῆν, ἔστω και 3 — 5 δρ. ἥτις χρησιμεύει δι' ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

ΠΑΝΟΡΑΜΑ

Ἐν τοῖς ἡμετέροις γραφεῖσι εὐρίσκονται ὀλίγα ἔτι σώματα τοῦ «Πανοράματος» χρυσοδέτου, ἐν ᾧ περιέχονται καλλιτεχνικαὶ εἰκόνες τῶν Βασιλέων και Πριγκίπων, ὕπουργων και ἐπιστῆμων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς και πλείστων πόλεων και ὠραίων τοπίων.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Οἱ ἐπιθυμῶντες ἐν Ρωσίᾳ νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ τῆς «Φύσεως» δύνανται ν' ἀποταρῶσι πρὸς τὸν ἐν Ὀδησσῷ κ. Π. Ζερβάτην Περσὴν, Βιβλιοπώλην, Πλατεῖα Μητροπόλεως (Σομπορνάγια Πλούτσας) ἀριθ. 1, οἰκία Παπούδωφ.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες ἔτι συνδρομὰς τῆς «Φύσεως» ὅπως εὐαρεστοῦμενοι, ἀποστέλωσιν ἡμῖν ταύτας συντόμως, καθόσον θέλομεν διακόσει ἐν ἐναντία περιπτώσει τὴν περαιτέρω ἀποστέλν τῶν τευχῶν. Ἐλπίζομεν, οὗτοι ἀναλογιζόμενοι τὸ δίκαιον και τὰς δαπάνας ἡμῶν, δεῖ θέλουσι σπεύσει, χωρὶς ν' ἀναμείνωσι και ἰδιαιτέρων εἰδοποιήσιν μας.

ΖΗΤΕΙΤΕ

ΤΟ ΚΟΝΙΑΚ

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ΤΗΣ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΟΙΝΩΝ

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ